

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ
a Universității de Stat „Alecu Russo” - Centrul Biblioteconomic

Cărți aniversare 2012

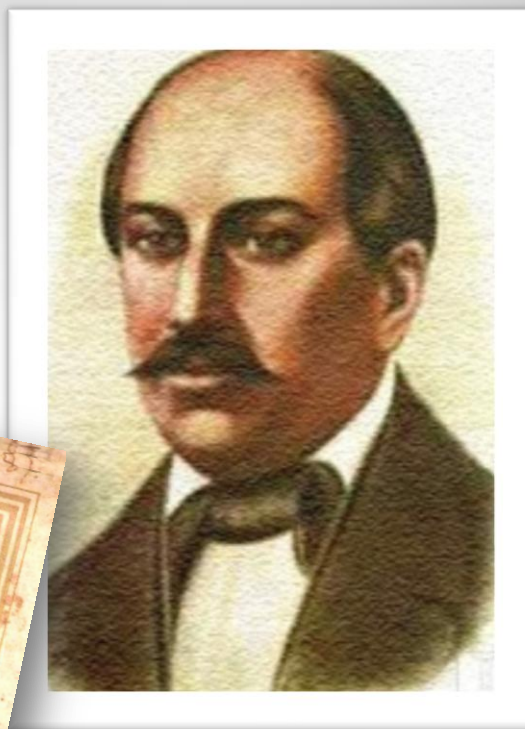

**Cartea
care se citește
are prezent,
cea care
se recitește
are viitor.**

Al. Dumas-fiul

***Aprodul Purice* (1837) de Constantin Negruzzi** **175 de ani de la publicare**

(1808 – 1868)

FRAGMENTE ISTORICE

APRODUL PURICE

1486

Fost-au acest domn om nu mare la
stat, însă întreg drept, viteaz și meșter
la războaie... Și era mare iale și
pline în norod pentru perderea acestuia
domn bun.
Vornicul Ureche, La viața
domnului Ștefan cel Mare

Ciocirlia cea voioasă în văzduh se legăna
Și-nturnarea primăverii prin dulci ciripiri serba,
Plugariul cu barmice s-apucase de arat,
Pământul ce era încă d-său singe rouat,
Și cu flutierul la gură, păstorul pe lângă oi
Canta dragostele sale. Vai! el nu putea găci
Că vrăjmaș-ntr-a lui țară se gătește-a năci
Că vrăjmașul cel mai falnic a dirijilor ungi
Generații ros de-nverșănarea ce avea pe mo
Hroioi* ros de-nverșănarea ce avea pe mo
Care-n multe singe-ose lupte și-a fost și-a
Că nume de viteaz mare de ne drept și-a
Luind veste cum că Ștefan domnul lor a
În tinuturi deapărtate, avind cu el oastea
Socoti că favorabil prilej altul n-a găsit
De moldoveni și de Ștefan deodată a
Ca să poată c-o lovire cea rușine spă
Ce românștile arive au săpat pe fru
Așadar adunind noaptea pre toți ofi
Le espuse-a sale planuri, și le zise:

* Hroioi au fost unul din cei mai vestiți
peli ungurești Matias Corvin. Vrajmaș
lor, el porure a fost unul dintr-un cruntelor
ci aceste țări vecine.

77

ФРАГМЕНТЕ ИСТОРИЧЕ

АПРОДУЛ ПУРИЧЕ

1486

Фост-ау ацест домн ом ну маре
ла стат, инса ънтрег, дрепт, витез
ла рэзбоае... Ши ера
маре жале ши плине ин нород
пентру пердерея ацестуя домн бун.
Ворникул Уреке
Ла виаша луй Штефан чел Маре

Щекарля чя войоас ин въздух се легана
Ш штурнаря примэвэрий при дуачь чирипирь
серба,
Плугариул ку хэриниче с'апукасе де арат
Пэимэтул че ера инка д'ал сзу синже роруат,
Угас' акум молдованул трекуте ле луй невой,
Ши ку флуэрул ла гурэ пэсторул пе лынга ой
Канта драгостеле сале. Вай! Ел ну дутя гичи
Ао врэжмашу нтр' а луй țарэ се гатеște-а нэци
Дэврэжманэ ши май фалнич а дэрижлор унгурь,
Дэврэжманэ ши де-нвершанаре че авя пе молдовень
Кэ нуме де витез маре де недрепт ши-а кмштитат
Ку нуме де витез маре де недрепт ши-а кмштитат —
Луинд veste cum ка Штефан домнул лор атул с'афла
Ши штурнаря депэртате, авинд ку ел оастя
Сокоти аз фаворабил прэлей алтул н'а гаси
Де молдовень ши де Штефан де одаць а-шь рэсплэти,
Кэ сэ поаць к'о ловире чя рушине спэла,
Че ромышентиле арме ау сэлат пе фронтя са.

* Хроидь ау фост унул дин чей май вестинь кэнтань а оштинь
лор режалуь унгуреск Матяс Корвину. Врэжмаш немилкэнт мол-
дованул ацестэ țара вестине (Нота аул).
© Константин Негруцци

113

„Pe cînd tradițiile istorice căzuseră în uitare și faptele glorioase ale strămoșilor noștri se pierdeau în întunericul ignoranței, C. Negruzzi avu nobila dorință de a deștepta simțul național prin poemul istoric „**Aprodul Purice**”. Acest mic poem cuprinde tablouri de o rară frumuseță și se deosebește atît prin armonia versurilor cît și prin o energie de stil necunoscută încă pînă la dînsul”.

Vasile Alecsandri

„Fost-au acest domn om nu mare la stat, însă întreg, drept, viteaz și meșter la războaie... Și era mare jale și plins în norod pentru pierderea acestui domn bun.”

VORNICUL URECHE
La viața lui Ștefan cel Mare

Ciocirlia cea voioasă în văzduh se legăna
Ș-inturnarea primăverii prin dulci ciripiri serba,
Plugariul cu hărnicie s-apucase de arat
Pământul ce era încă d-al său sînge rourat ;
Uitase acum moldovanul trecutele lui nevoi,
Și cu fluierul la gură, păstorul pe lîngă oi
Cîntă dragostele sale. Vai ! el nu putea gîci
Că vrăjmașu-ntr-a lui țară se gătește-a năvăli.

Generalul cel mai falnic a dirjilor ungureni,
Hroiot ! ros de-nverșunarea ce avea pe moldoveni —
Care-n multe singeroase lupte i-au fost arătat,
Că nume de viteaz mare pe nedrept și-a cîștigat —
Luînd veste cum că Ștefan domnul lor atunci s-afla
În ținuturi depărtate, avînd cu el oastea sa,
Socoti că favorabil prilej altul n-a găsi

De moldoveni și de
Ca să poată c-o lovi
Ce romângeștile arm
Așadar adunînd noi
Le espuse-a sale pl

Hroiot au fost u
golul Țigăreșc Matias
el purure a fost unelt
țării vecine (n. a.).

Fost'au acest Domn' om nu mare la stat, însă întreg, drept, viteaz și meșter la războaie... Și era mare jale și plins în norod pentru pierderea acestui domn bun.

VORNICUL URECHE
La viața lui Ștefan cel Mare

Ciocirlia cea voioasă în văzduh se legăna
Ș'inturnarea primăverii prin dulci ciripiri serba,

Plugariul cu hărnicie s'apucase de arat
Pământul ce era încă de-al său sînge rourat.
Uitase acum Moldoveanul trecutele lui nevoi,
Și cu fluierul la gură, păstorul pe lîngă oi,
Cîntă dragostele sale. Vai ! el nu putea ghici
Că vrăjmașu 'ntr'a lui țară se gătește-a năvăli.

Generalul cel mai falnic a dirjilor Ungureni,
Hroiot, ros de 'nverșunarea ce avea pe moldoveni —
Care în multe singeroase lupte i-au fost arătat,
Că nume de viteaz mare pe nedrept și-a cîștigat

Luînd veste cum că Ștefan Domnul lor atunci se afla
În ținuturi depărtate, avînd cu el oastea sa,
Socoti că favorabil prilej altul n'a găsi
De Moldoveni și de Ștefan de odată a-și răsplăti.

Ca să poată c'o lovire acea rușine spăla,
Ce romîneștile arme au săpat pe fruntea sa.
Așa dar adunînd noaptea pe toți ofițerii săi,
Le espuse a sale planuri, și le zise: „Frații mei !

Știți că acești romîni sălbatici, vrăjmași aprigi, ne'mpăcați, Au ucis multime mare dintr'ai noștri bravi soldați,

Știți că inșetați de sînge și în Ungaria au intrat,
Și că foc și pustiire pe a lor urmă au lăsat;
Iar noi, care bărbătește n'am lipsit a ne lupta,
De abia numai prin fugă, viața ne-am putut scăpa,

Și cununile de lauri ce'n războaie-am adunat le-au călcat;
Moldoveanul cel obraznic în picioare le-au călcat;
Oare această înfruntare și batjocoră, și rău N'o să aibă răsplătire dela dreptul Dumnezeu ?
N'o să mai șosească vremea să ne răzbuimăm și noi,

S'arătăm că'n Unguri curge viteaz sînge de Eroi ?
Vremea este îndămnă, prilejul favoritor,
Oastea lor este departe, și cu ea-i și Domnul lor;

Mergeți dar, și în astă noapte toți ostașii vă gătiți
Și cînd va miji de ziuă, neșmintit călări să fiți

Ca prin marș iute și grabnic, fără veste să-i călcăm,
Cine sînt Ungurii noștri și Hroiot să le-arătăm”.

Se făcea deșertul Ungur cu-acei vis amăgitor,
Că o țară neapărată va pustii prea ușor.
Ș'in a sa zădărnice l se părea că vedea
Lacrimile cum se varsă, single cum șiroea !
Dar dreptatea Provedinții n'au putut îngădui,
Gîndul său cel singerațic să se poată săvîrși;
Și Dumnezeu milostivul pe-al său popul credincios,

Nu-l va lăsa în călcarea Ungurului fioros.
Deci sfîntul Duh cu'ndurare pe un Romlu însufîlînd,
Ce de mult se afla încă printre Unguri petrecînd.

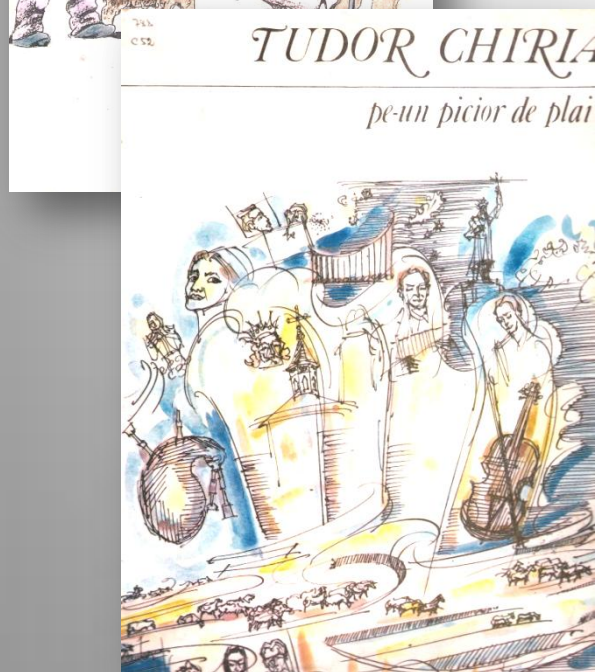
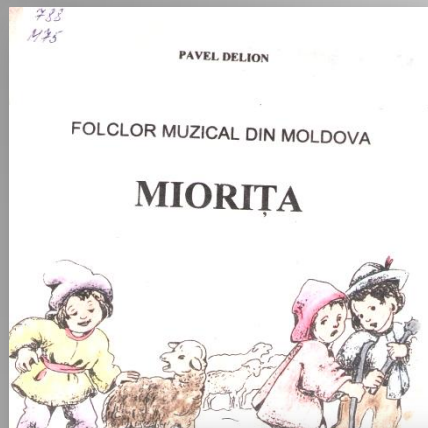
„Fost-au acest domn om nu mare la stat, însă întreg, drept, viteaz și meșter la războaie... Și era mare jale și plins în norod pentru pierderea acestui domn bun.”

Vornicul Ureche
La viața lui Ștefan cel Mare

Ciocirlia cea voioasă în văzduh se legăna
Ș-inturnarea primăverii prin dulci ciripiri serba,
Plugariul cu hărnicie s-apucase de arat
Pământul ce era încă d-al său sînge rourat ;
Uitase acum moldovanul trecutele lui nevoi,
Și cu fluierul la gură, păstorul pe lîngă oi
Cîntă dragostele sale. Vai ! el nu putea gîci
Că vrăjmașu-ntr-a lui țară se gătește-a năvăli.

Generalul cel mai falnic a dirjilor ungureni,
Hroiot ! ros de-nverșunarea ce avea pe moldoveni —
Hroiot au fost unul din cei mai vestiți capitanii a oștilor regelui
Ștefan Matias Corvinu. Vrăjmaș neîmpăcat moldovenilor, el purure
a anihilat truntelor războaie ce au nenorocit aceste țări vecine

Miorița (1852), baladă populară
160 de ani de la publicare
166 de ani de la descoperire

Pe-un picior de plai,
Pe-o gură de rai,
Iată vin în cale,
Se cobor la vale,
Trei turme de miei,
Cu trei ciobănei.
Unu-i moldovan,
Unu-i ungurean
Și unu-i vrâncean.

Miorița este un poem folcloric românesc, răspândit în peste **1500** de variante în toate regiunile României.

Soveja, ziarul unui exilat politic la 1846, semnaleză perioada exactă a exilului lui Russo la schitul Soveja din Țara-Vrancei – 1 martie – 4 aprilie 1846, când scriitorul ar fi descoperit balada *Miorița*. În manuscrisul *Poezia populară*, din aproximativ aceeași perioadă, întâlnim anumite deslușiri: „Pe lângă acești doi creatori (Virgiliu și Ovidiu – *n.n.*) de poezie antică s-a mai adăugat și un al treilea poet, păstorul câmpiilor și al munților noștri, care a produs cea mai frumoasă epopee păstorească din lume: *Miorița*.”

953284

МИОРИЦА

ОРКЕСТРА
ДЕ МУЗИКЭ
ПОПУЛАРЭ

МО
НАРОДНО

КОНДУКЭТОР АРТИСТИК
ВАСИЛЕ ГОЙЯ

ХУДОЖЕСТВЕНН
ВА

МОЛДАВСКИЕ НАРОДНЫЕ ПЕСНИ И МЕЛОДИИ

Страница 1

Молдавская — 3:03
Мой любимый — 2:29
Сербя — 2:24
Тоска по отчужденному — 2:39
Два молдавы и народное слово — 3:50
Гайдуцкая Баллада — 7:03
На молдавском языке
М. Сарабаш, вокал (2)
А. Гага, аккордеон (3)
С. Трофанов, скрипка (4)
С. Душа, кларнет (5)
А. Бабуца, виола (6)

Страница 2

Лугарская хора — 2:30
Иногда любовь к моей милой — 2:50
Миньорина и хора — 4:20
Мой мальчик, черномозг — 2:52
Два венгерских танца — 4:30
(из области Трансильвании)
Иа, Молдава, как цветет — 2:28
На молдавском языке
А. Гага, аккордеон (1)
М. Чобану, вокал (2, 6)
С. Душа, кларнет (3)
М. Сарабаш, вокал (4)
И. Зубитский, скрипка
Людмила Ю. Вилчек
Григорье Д. Аурел
Душанка А. Трофанов
Анна Бабуца

Оркестр «Миоритца» создан в 1976 году. В его составе студенты и педагоги музыкальных учебных заведений Кишинёва.

На этой пластинке записаны молдавские народные мелодии, которые являются лишь частью обширного репертуара популярного коллектива, обладающего своей индивидуальностью и яркостью звучания песен, любовью исполнению соловьями ансамбля Марии Сарабаш, Михале Чобану, Анной Бабуце. Инструментальную музыку виртуозно исполняют Симон Душа (кларнет), Ерем Зубитский (скрипка), Аурел Гага (аккордеон) и Сергей Трофанов (скрипка).

Оркестр собраний спольно артистичности, выделено в отдельный ансамбль, выступавший под руководством Василе Гойя, авторитетное имя которого хорошо известно в среде профессионалов, занимается народной музыкой. Хотелось бы отметить особое внимание на записываемый звук, с которым подобран фольклорный материал, блестящее оркестровое взаимодействие, исполнительскую культуру оркестра — достоинств, во многом определяющих творческое лицо Василе Гойя.

С оркестром «Миоритца» часто выступают такие известные мастера народной музыки, как народный артист Молдавской ССР Николое Сундич, заслуженные артисты республики Кирилл Пону, Ион Паланку, что подтверждает высочайшее профессиональное, творческое мастерство коллектива.

Тудор Кирикя

© «МЕЛОДИЯ», 1982
Сопровождающая студия грамзаписи
1982

Варшавская фабрика Липска завод грамзаписи

МИОРИЦА

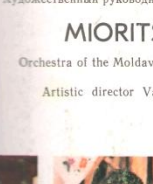
Оркестр молдавской народной музыки

Художественный руководитель Василе Гойя

MIORITSA

Orchestra of the Moldavian Folk Music

Artistic director Vasile Goya

МИОРИЦА

Оркестр молдавской народной музыки

Художественный руководитель Василе Гойя

MIORITSA

Orchestra of the Moldavian Folk Music

Artistic director Vasile Goya

СТЕРЕО СБ-18649-50

MOLDAVIAN FOLK SONGS
AND MELODIES

Side 1

Moldovenyanka — 3:03
My Sweetheart — 2:29
Syrba — 2:24
Homeliness — 2:39
Two Tunes in Folk Style — 3:56
The Haiduc Ballad — 7:03
In Moldavian
M. Sarabash, vocal (2)
A. Ghada, accordion (3)
S. Trofanov, violin (4)
S. Dutza, clarinet (5)
A. Babuza, viola (6)

Side 2

The Luster Chora — 2:30
Because I Love My Sweetheart — 2:50
Tovritsa and Chora — 4:08
My Black-eyed Darling — 2:52
Two Hungarian Dances — 4:30
(Transylvanian region)
Moldova, You Are Like a Flower — 2:28

In Moldavian

A. Ghada, accordion (1)
M. Chobanu, vocal (2, 6)
S. Dutza, clarinet (3)
M. Sarabash, vocal (4)
Ye. Zubitskiy, violin (5)
Recording engineer: Yefim Zubitskiy
Cover design: A. G. G. G.
Sergei Trofanov
Anna Babuza
Photography by S. Elanov

The "Miortitsa" orchestra was formed in 1976. Its musicians are students and teachers of Kishinev music schools and colleges. This disc presents Moldavian folk songs which constitute only a part of the popular ensemble's vast repertoire. You can also hear lyric songs, genuine and simple, interpreted by the ensemble soloists Maria Sarabash, Mihail Chobanu and Anna Babuza. The instrumental parts are performed by the virtuoso players Simion Dutza (clarinet), Yefim Zubitskiy (violin), Aurel Ghada (accordion) and Sergei Trofanov (violin).

Despite the individual excellence of its musicians the orchestra is a closely knit unit. The leader of the orchestra is Vasile Goya whose name is well-known among the professional folk musicians. Special attention should be drawn to the tasteful choice of material, original orchestral arrangements and high performing culture of the orchestra, the features which are in many respects due to Vasile Goya's creative personality.

A number of well-known masters of folk music have frequently appeared with the "Miortitsa" orchestra. They are Nicolae Sulac, People's Artist of the Moldavian Republic, Vasile Ieru, the Povelnic. This confirms once more the outstanding professional skill of the remarkable group.

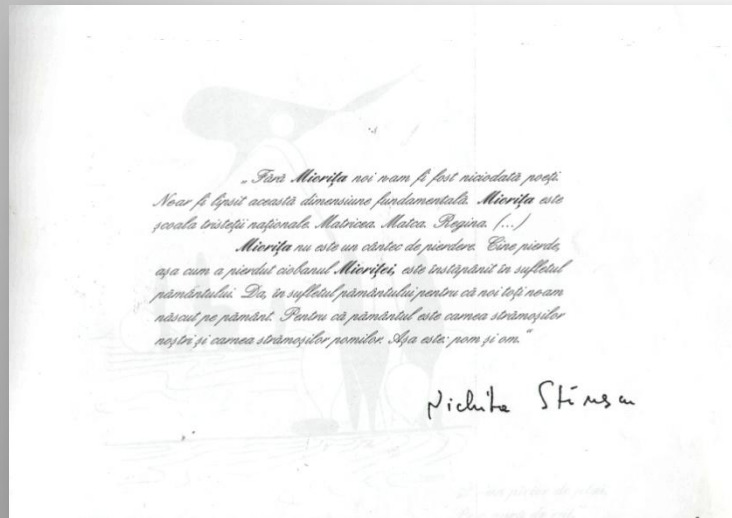
Tudor Kiriyak

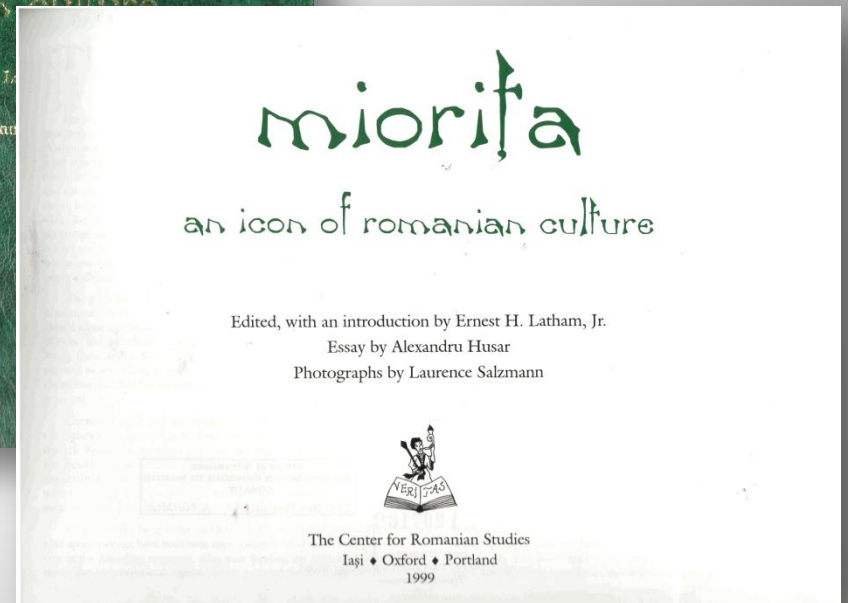
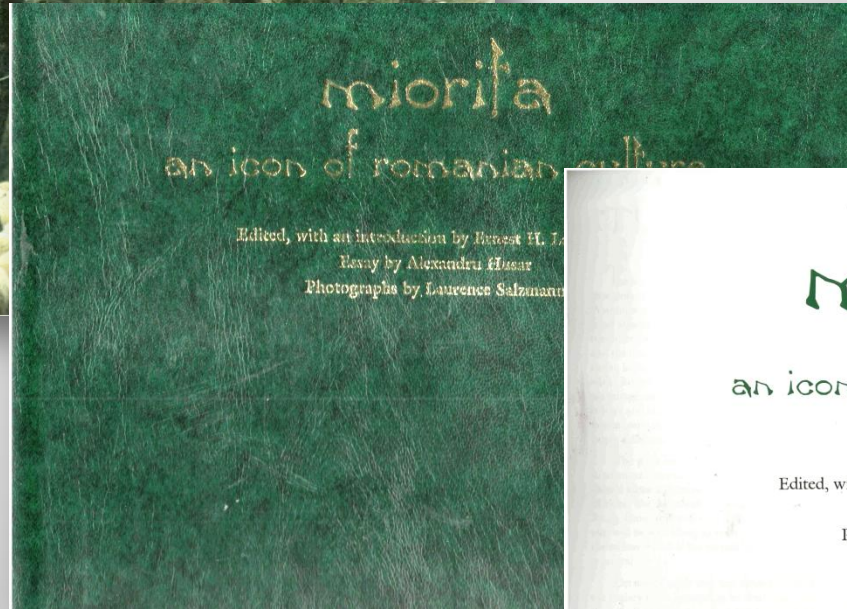
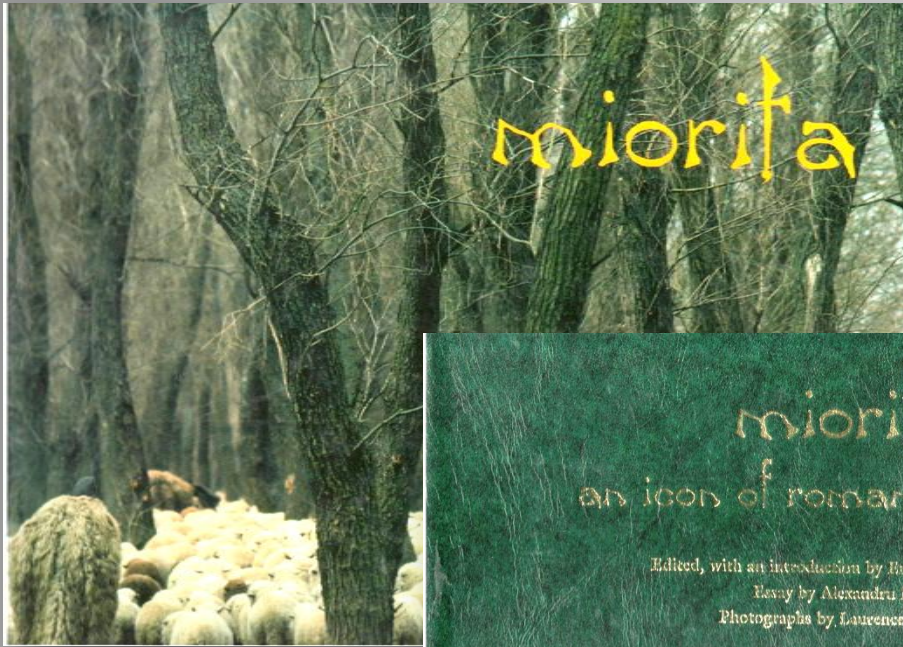

„Fără această baladă noi n-am fi fost niciodată poeți. Ne-ar fi lipsit această dimensiune fundamentală. „**Miorița**” este școala tristeții naționale. Matricea. Matca. Regina. Sunetul ei este sunetul țâței alăptând. Vechea ei este vechea celui care își apără plodul...”

Nichita Stănescu

„ ***Miorița*** este una din marile creații ale literaturii mondiale”
Leo Spitzer

Фолклорна музика Молдовенск
AUTHENTIC FOLK-LORE

MOLDAVIAN MUSICAL FOLKLORE

Compilers G. Tohakovsky-Mereshanu and K. Runkel

Side 1

1. **To These Houses**, carol — 3:11
Shteti Baciuk (Tretsevsy)
2. **Lullaby** — 1:49
Maria Iliuts (Krasnoika)
3. **Bride's Lament**, wedding song — 1:26
Antonina Darancko (Strasheny)
4. **Bride's Lament**, wedding song — 3:02
Filip Toderashku, violin (Kostesthy)
5. **Wedding Dance** — 1:10
Lubomir Jorja, reed-pipe (Kishinev)
6. **Dirge For Mother** — 3:20
Kharitina Kristal (Kosauty)
7. **A Flock Of Sheep, Herding The Sheep** — 1:30
Georgi Burke, reed-pipe (Vadul-Iuy-Isak)
8. **When The Shepherd Lost His Sheep**, legend — 1:48
Prokopi Bogos, borch bark (Bulseny)
9. **Doina and Khoro**, legend — 3:15
Klementi Zgardan, kaval (Vadul-Iuy-Isak)

In Moldavian

Side 2

10. **Mioritza**, ballad (fragment) — 2:36
Elena Anastasiu (Manta)
11. **Mioritza**, ballad (fragment) — 4:08
Konstantin Miroznichenko (Manta)
12. **Shandruyar's** song, ballad — 6:10
Elena Anastasiu (Manta)
13. **Bud, Little Bud**, Haiduk song — 3:05
Anastasia Brichuk (Kosauty)
14. **Doina**, Haiduk song — 1:30
Georgi Burke, reed-pipe (Vadul-Iuy-Isak)
15. **On Plough's Handles**, Haiduk song — 3:58
Konstantin Miroznichenko (Manta)

In Moldavian

Side 3

16. **When I Lived At My Mother's House**, song of woman's fate — 2:20
Kharitina Kristal (Kosauty)
17. **I Have Been Brooding Since Last Night**, hard-life song — 1:38
Ivan Korgenchu (Trusheny)
18. **There Is Much Dew In The Forest**, love song — 2:08
Varvara Paskal (Manta)
19. **Green Leaf, Walnut Leaf**, recruiting song — 2:42
Antonina Darancko (Strasheny)
20. **Thick Green Grass**, soldier's song — 3:01
Prokopi Bogos (Bulseny)
21. **Who Hears Me Sing**, song of foreign land — 1:18
Emin Tanas (Kolovak)
22. **My Wife Is Ill**, satirical song — 1:52
Ivan Korgenchu (Trusheny)
23. **Hand In My Old Age**, romance — 3:28
Tamara Petruka (Kishinev)

24. **Legend Of Dofana**, revolutionary song — 3:13
Kharitina Andrievskaya (Kosauty)

In Moldavian

Side 4

25. **June 21**, song of the Great Patriotic War — 1:50
Kharitina Andrievskaya (Kosauty)
26. **Near Razina, On The Bridge**, song of the Great Patriotic War — 4:09
Laria Tanas (Kolovak)
27. **Not Far From Kosauts**, song of the Great Patriotic War — 1:45
Ethnographic Group (Kosauty)
28. **Lovely Are Moldavian Girls**, contemporary song — 2:17
Varvara Paskal (Manta)
29. **At Mama's Porch**, song tune — 1:03
Lubomir Jorja, fish scales (Kishinev)
30. **The Malovat Sybra**, dance — 0:59
Nikolai Buzhor, vargan (Malovata)
31. **Makankutsa**, dance — 1:00
Georgi Burke, reed-pipe (Vadul-Iuy-Isak)
32. **Bafuta**, dance — 0:45
Georgi Danilevku, Pan flute (Lutovak)
33. **At My Sweetheart's Porch**, song tune — 1:53
Pavel Turkan, kobza (Kostesthy)
34. **Sybra**, dance — 0:42
Prokopi Bogos, mouth harmonica (Bulseny)
35. **Clock**, instrumental piece — 2:08
Filip Toderashku, violin (Kostesthy)

In Moldavian

Anthology is prepared together with the USSR Composers Union folklore commission

Recording engineer M. Diki, Editor E. Sedukhova

Cover design by S. Shtov. Photo by E. Semanov

The origins of Moldavian folk music can be traced back to the musical cultures of north Thracian tribes which lived in the Carpathian Danubian region from the 8th century A.D. Besides, it has retained traces of oriental, Greek, Roman and Slavic musical cultures which formed its basis with characteristic national features. These features manifest themselves in the musical and poetical language of folk works: short songs and instrumental melodies are monodic in character, while in modal structure survive crystallized irregular tone scales, natural modes as well as modal "plurality" (such as change from major to minor, and chromatic modes). Folk melodies are richly ornamented with appoggiaturas and embellishments.

Earlier Moldavian song folklore consists of labour songs, song of seer's sound of works in the field, spring, summer, harvesting, harvesting and winter songs. The latter include carols (1) "little plough", "she-gar", "bear", etc.

Earlier Moldavian song folklore includes the performance of numerous songs and instrumental works. They are comparatively plentiful formulas, song-sequences of a bride (3, 4), airs for listening, dance melodies — of a bride, with ditty, etc. (5). Dirges are a kind of melodic declamation interspersed with cries, sobbing and sighs (6).

A special place in Moldavian folklore belongs to lullaby — an earlier type of lyrical song (7).

Doina — one of the most distinctive genres of Moldavian folklore — originated among shepherds. Melodies of doina type — instrumental melody in such passages and embellishments, more often on reed-pipe — shepherd's general conception, improvisational melody in such passages and embellishments, Doina, combined with dance, melody, a natural legend (a two-movement carol) which tells of the shepherd who lost and found his flock of sheep (8, 9).

Moldavian folk musical apps originates long before the

VOLKSBALLADEN UND DOINEN

12

(In der Fassung von Vasile Alecsandri)

DAS LÄMMCHEN / MIORITZA

In einer Bergesschlucht,
in einer Himmelsbucht,
sich, den Weg dahin,
sich, zu Tale ziehn,
drei Herden Schafe klein
mit ihren Hirten drei'n.
Einer ein Moldausproß,
der wuchs in Ungarn groß;
jener in Vranceaschoß,
Doch, der aus Ungarn kam,
den aus der Vrancea nahm
heimlich beiseit zu Rat,
sannen auf schöne Tat:
daß sie im Abendrot
den aus der Moldau tot-
schlügen, der reicher wär',
hätte der Schafe mehr,
stolze, gehörnte,
Pferde, gelehrte,
Hunde von Schärfreer Art!
Doch jenes Lämmchen zart,
Schwarzvlies, so anders ward:
Seit dreien Tagen schon
gab es nur Klagenot,
fraß auch vom Grase nicht,
"Lämmchen, mein dunkles Licht,
dunkles Licht, Schwarzgesicht:
seit dreien Tagen schon
gibst du nur Klagenot,

ANTOLOGIA LIRICĂ ORFEU

DIE SCHÖNSTEN GEDICHTE AUS RUMÄNIEN

VON MIORITZA BIS ZUR GEGENWART

ROMÂNIA PRESS ER

Miorița e un lucru atât de sfânt și emoționant, încât îți sfâșie inima”

Jules Michelet

Графика де карте молдовеняскэ

Книжная
графика Молдавии

Графика де карте молдовеняскэ · Книжная графика Молдавии

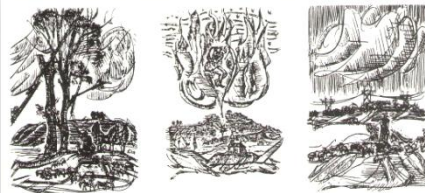
8, 9

5—6. П. Валери «Полтава». Ил., 1979, аквар.
7, 15. Гр. Вигеру «Колорадо-кодрунга». Ил., 1975, черн. перо.
8, 9, 11—13. «Миршица». Блок ши ил., 1982, ламинат.

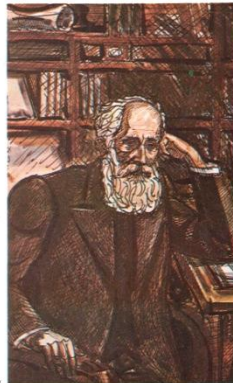
•
5—6. П. Валери «Уары». Ил., 1979 г., оф.
7, 15. Гр. Вигеру «Аб-лессоге». Ил., 1975 г., см. выш.
8, 9, 11—13. Народная баллада «Миршица». Блок и ил., 1982 г., оф.

54

ВРАБИЕ Г.И.

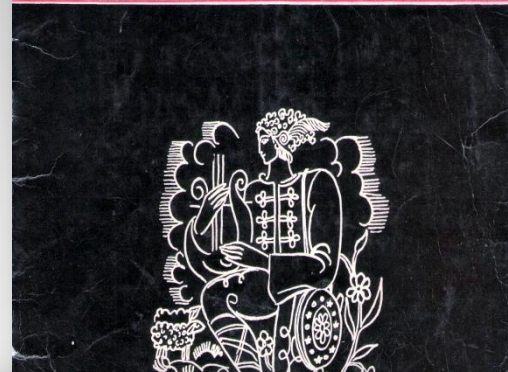
11—13

14

55

ГРАФИНА НЭРЦИЙ МОЛДОВЕЙ СОВЕТИЧЕ

20

унуй галбаны ши илустрация экспресивиз ла повестия «Маргарита» де В. Александри.

Илустрацие ла романул «Русский лес» н'ау фост публикате. Ынсэ челе май реушите дин десенеле лириче але пикторулуй дежа меритз атенцие, пентру кз ын еле се симте о сериоас тенденца де а распунде ла унеле проблеме морале актуале импортанте, де а резолва компликате проблеме идиалико-артистиче.

Публицитата пасионатз ши Женеализориле симболоче але луй Леонардо трагата проблемей кондучерий господарией силвине а шэрий, а дестинейлор историче але пэдурий ши проблемеле морале че реес дин ачестя ышь гасекс интерпретаре артистичэ орижиналз ын десенул луй Богдеско дин фронтиспичиул шэрий. Ын ачэстэ илустрацие ку характер елик ышь гасекс

И. Богдеско. Коларта шэрий луй В. Александри «Маргарита», 1937, X, гуаш.

Е. Мерета. Илустрацие ла карте луй С. Чаиче «Старый волшебник», 1969, Литографуэр.

оглиндрия доуз тема, май бине зис, доуз путерь опусе. Дитр'о парте — омул, кунощтинцеле ши емержия кэруа се супун уникалуй цел — ашэраея вещей, ши апта... Воица луй рэузноас се презинта ын резултате визибиле — дэвинате индичентз ши рече.

Е ремаркабил фантул, кз паркэ респектинд ынтокмай методеле скрипторулуй де дескриере а сценей симболоче—ын казул де фаца а чимитрулуй дин пэдуре ши а пинлор сингуратичэ, — пикторуа е пыно ла урмэ пэргаш ал дрептеций вещей атыт ын тимпул ынтецийр идеяй, кыт ши агунч, кынд фолосеште конвенционализмул артистик.

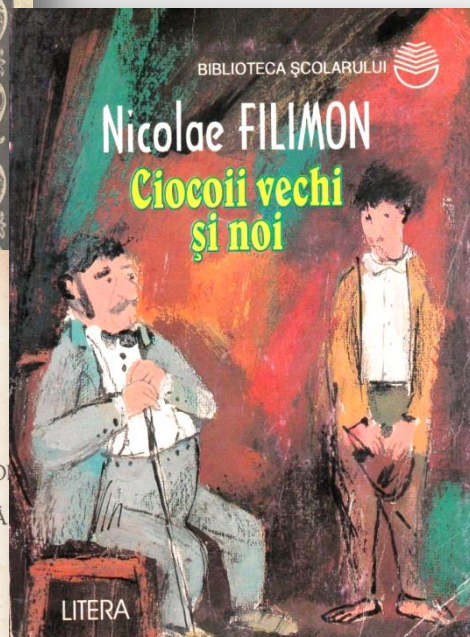
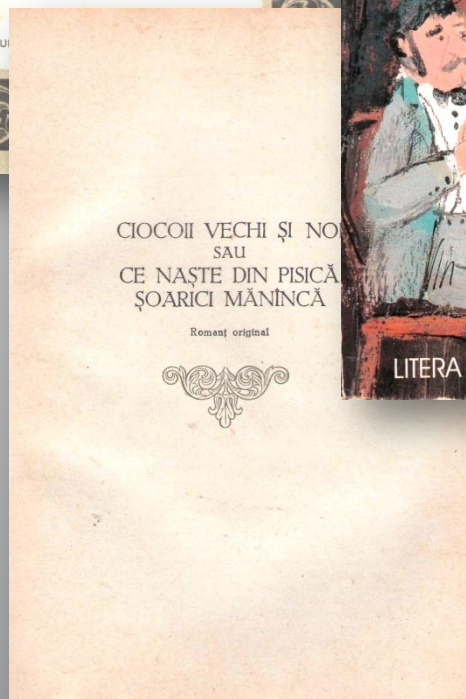
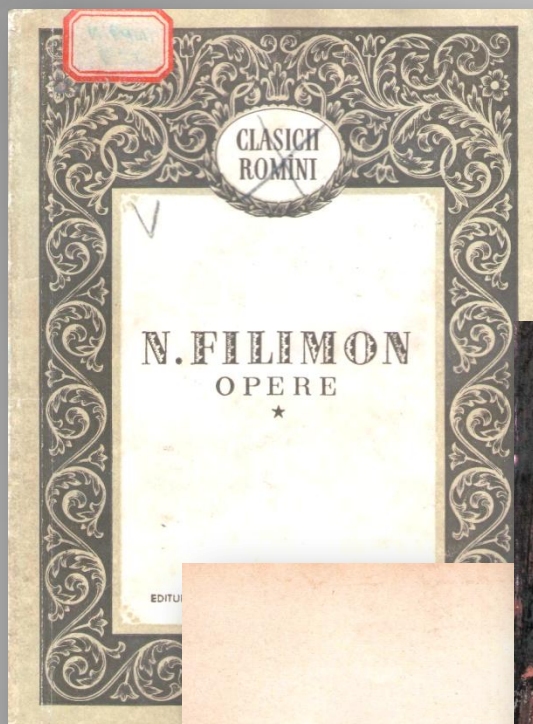
Кэтре ачэяш плинзате дэ сензаций витале де ла натурэ тинде ауторул ла дескриерея кинулуй луй Иван Вихров — чел май ынсемнат кыт ын литература советичэ, — ле каре М. Лобанов — унул дин

Ciocoii vechi și noi (1862) de Nicolae Filimon 150 de ani de la publicare

(1819 – 1865)

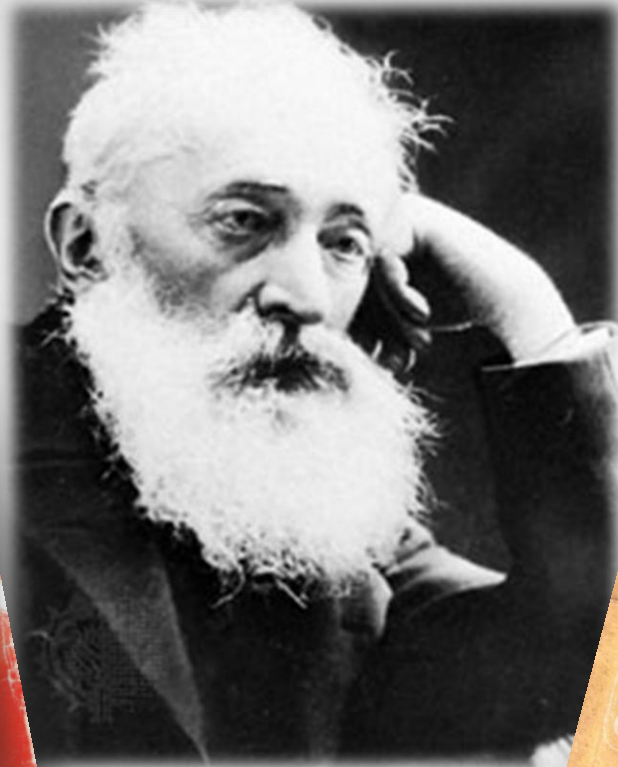

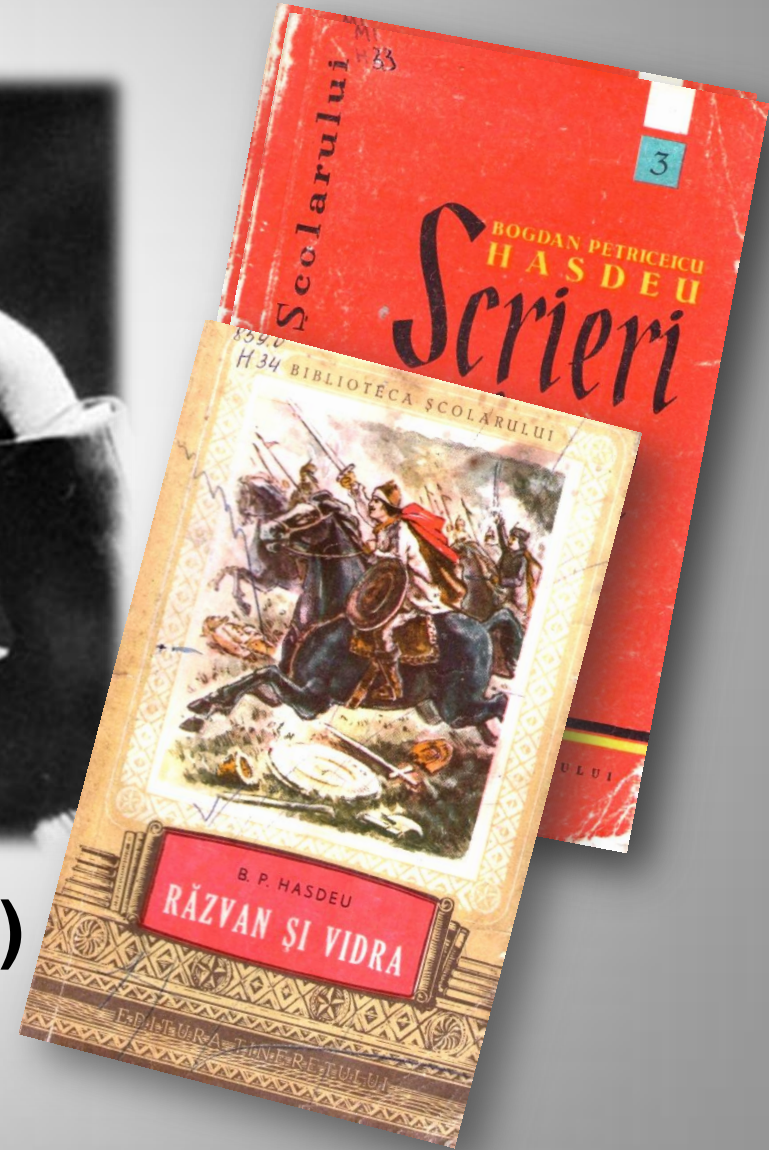
“*Ciocoi vechi și noi*” este un roman de autentic realism, important totodată și prin aceea că reprezintă primul roman românesc realizat la un nivel de artă superior, după toate regulile moderne ale speciei.”

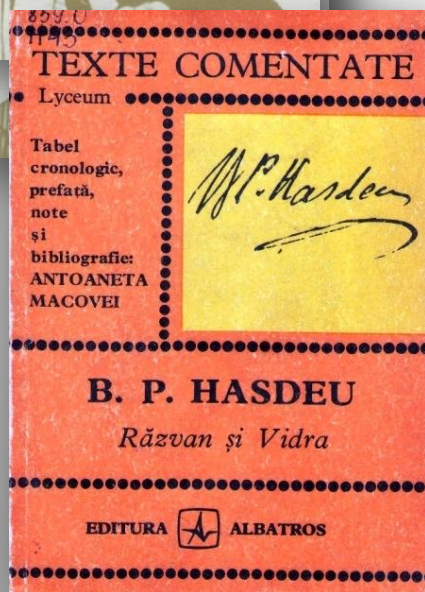
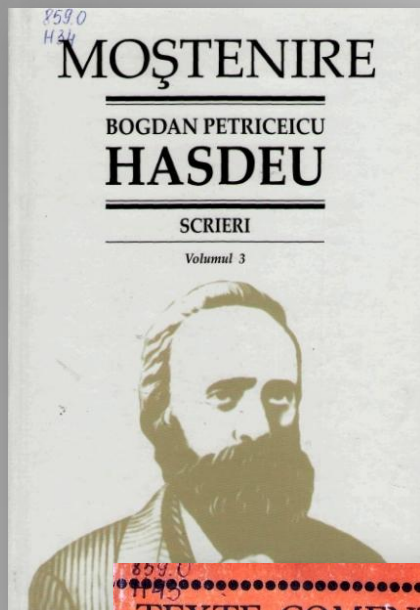
Teodor Vârgolici

Răzvan și Vidra (1867) de Bogdan Petriceicu Hașdeu 145 de ani de la publicare

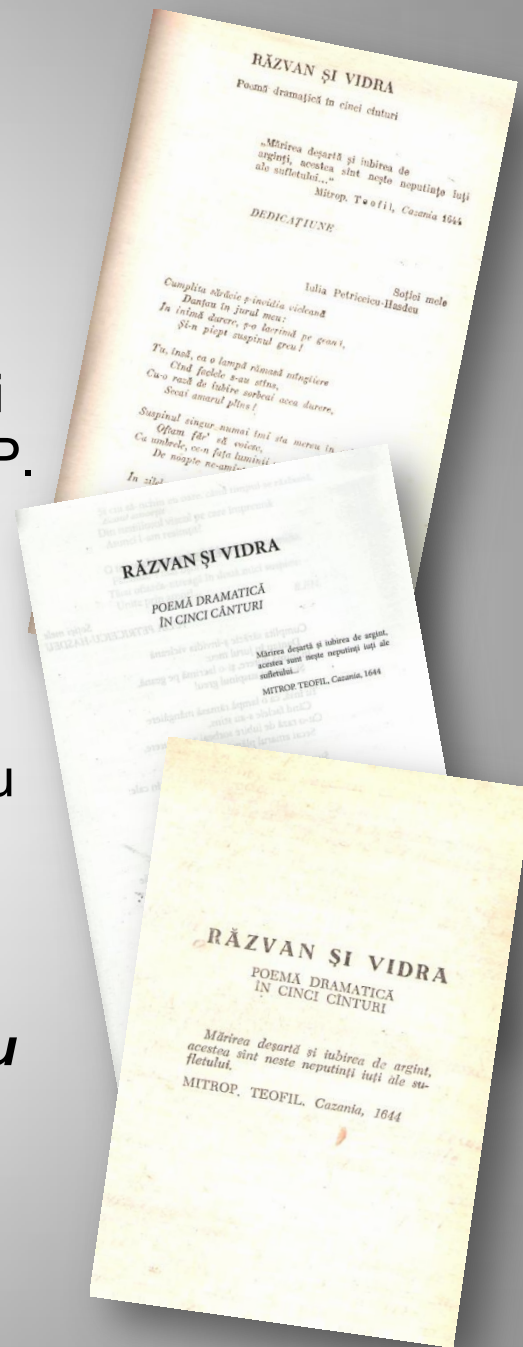
(1838 – 1907)

„Realizată de autor într-o formă poetică, pe fundalul unor tablouri epice, „**Răzvan și Vidra**” de B. P. Hașdeu este o capodoperă a tragediei românești, o lucrare complexă, cu o tonalitate națională combativă, în care autorul a îmbinat folclorul oral, cu pasajele de lirică civică, peisagistică, de dragoste, dar și filosofică.”

Valeriu Țurcanu

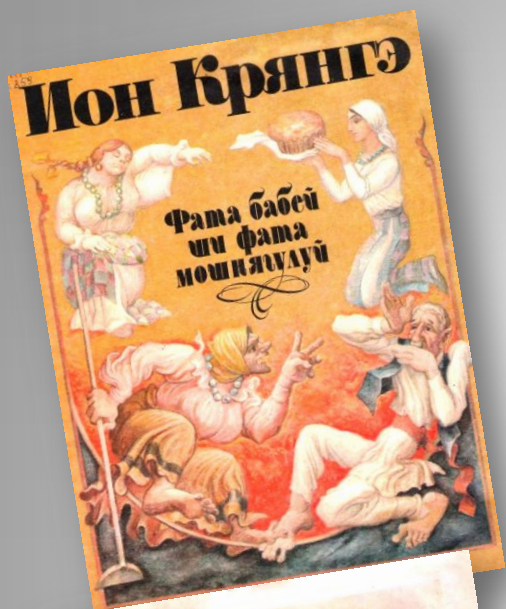

Fata babei și fata moșneagului (1877) Ion Creangă 135 de ani de la publicare

(1837 – 1889)

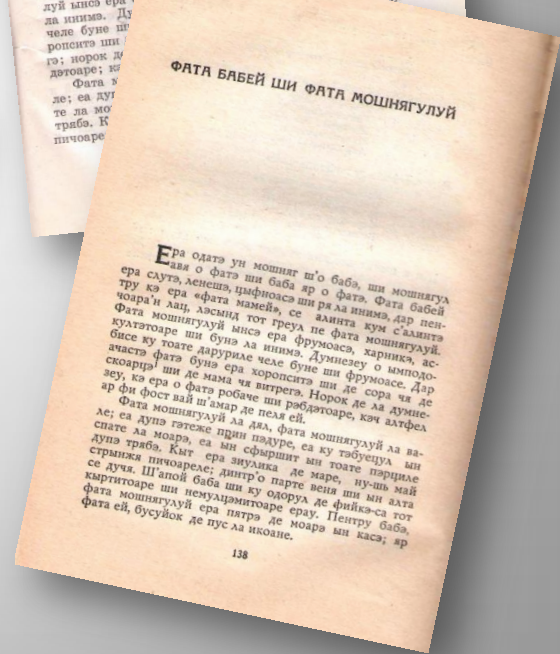
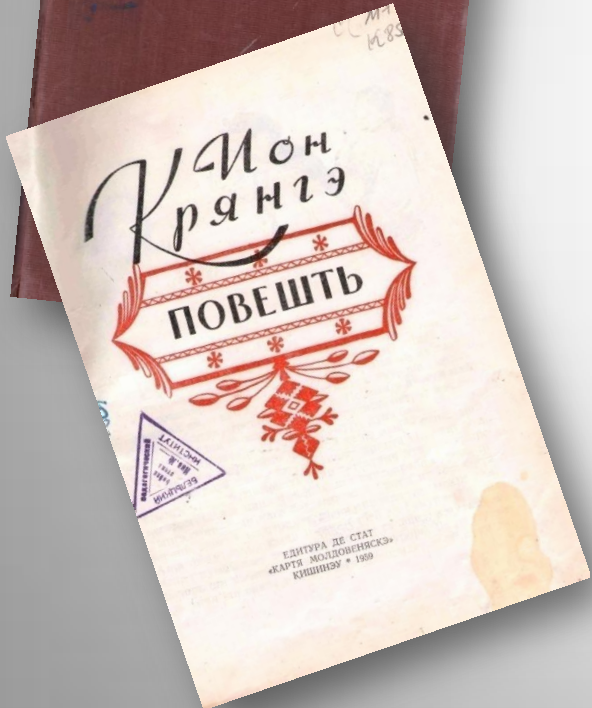

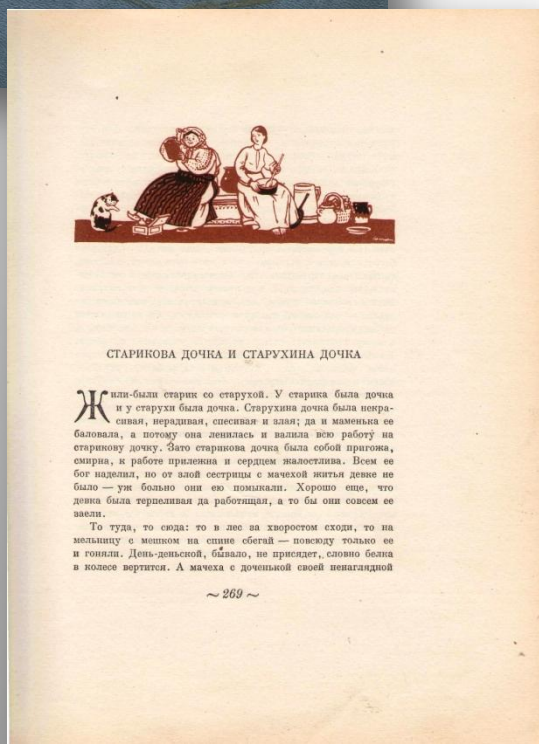
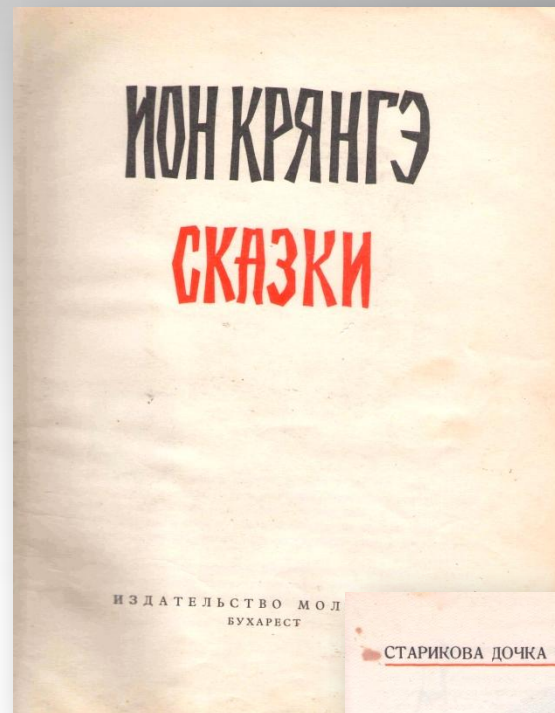
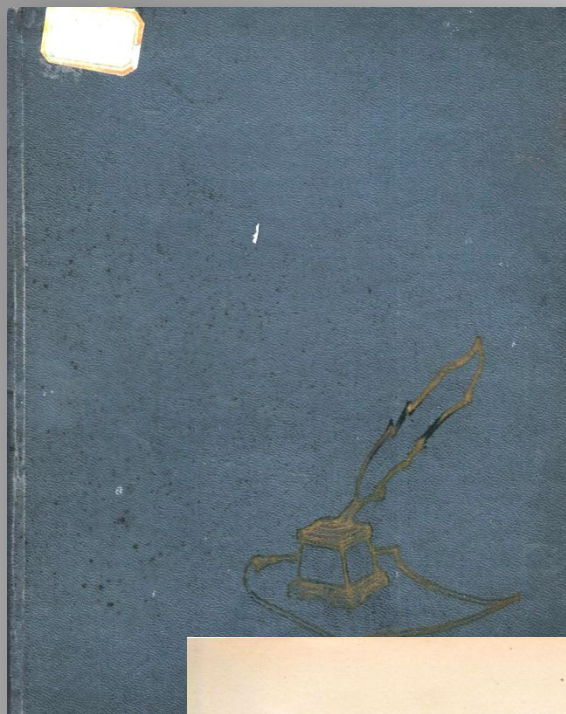
„... Creangă a dat viață ascuțită poveștilor lui, situându-le în timp și în spațiu, creînd tipuri care se mișcă și vorbesc fiecare după caracterul lui. Pentru asta întrebuițează nu numai mijloace simple și elegante de exprimare, ci un depozit secular al neamului, zicători de o mare bogăție și o intensă frumusețe poetică.”

M. Sadoveanu

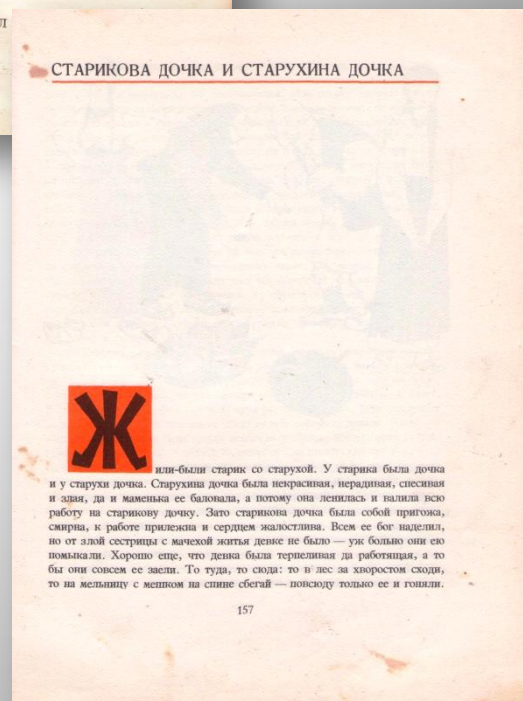

СТАРИКОВА ДОЧКА И СТАРУХИНА ДОЧКА

Жили-были старик со старухой. У старика была дочка и у старухи была дочка. Старухина дочка была некрасивая, нерадивая, спесивая и злая; да и маменька ее баловала, а потому она ленлась и валяла всю работу на старикову дочку. Зато старикова дочка была собой пригожа, смирна, к работе прилежна и сердцем жалостлива. Всем ее бог наделял, но от злой сестрицы с мачехой житья девке не было — уж больно они ее помыкали. Хорошо еще, что девица была терпеливая да работящая, а то бы они совсем ее заели.

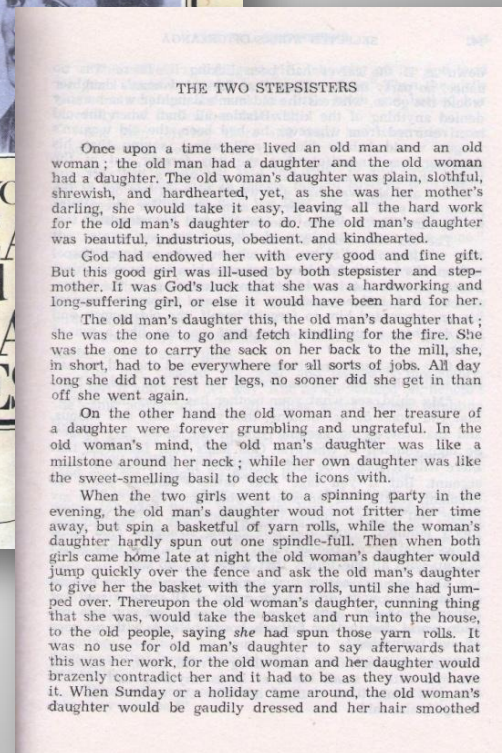
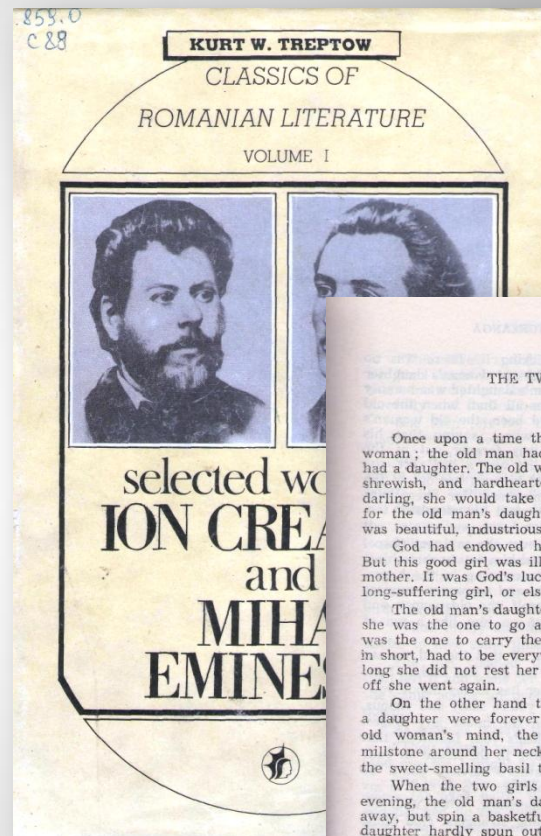
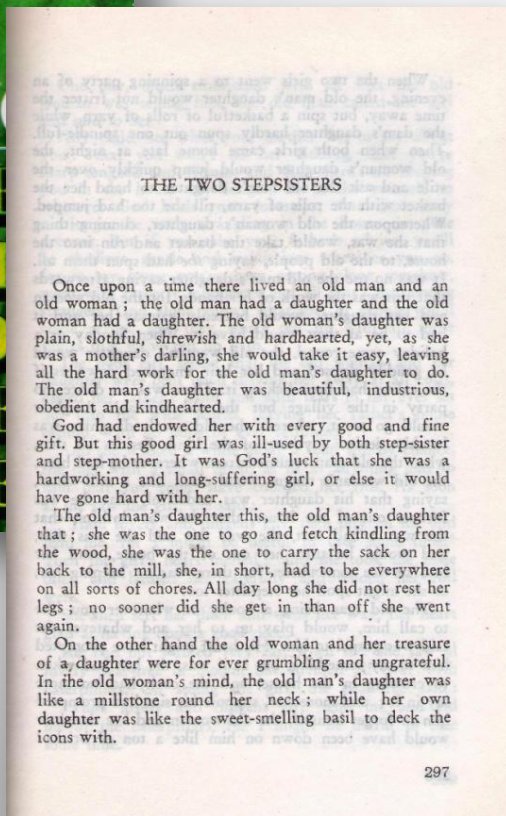
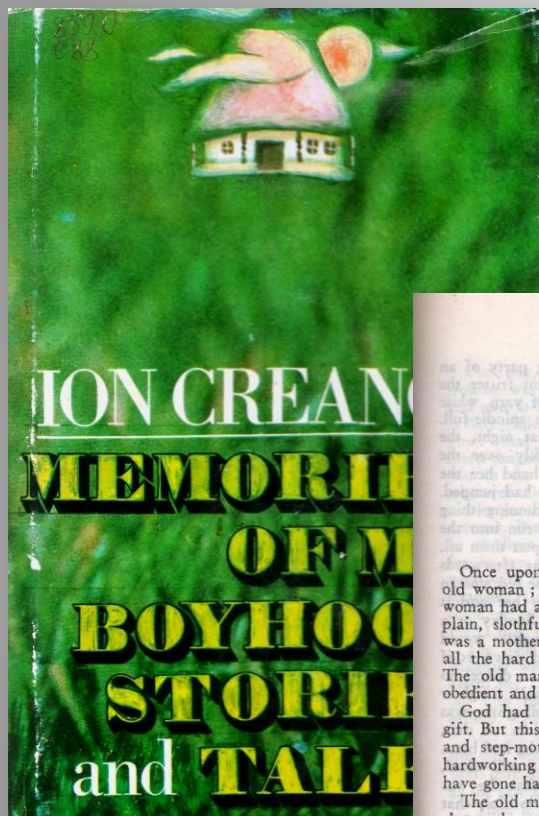
То туда, то сюда: то в лес за хворостом сходи, то на мельницу с мешком на спине сбегай — повсюду только ее и гоняли. День-деньской, бывало, не присидет, словно белна в носесе вертится. А мачеха с доченькой своей неуголивой

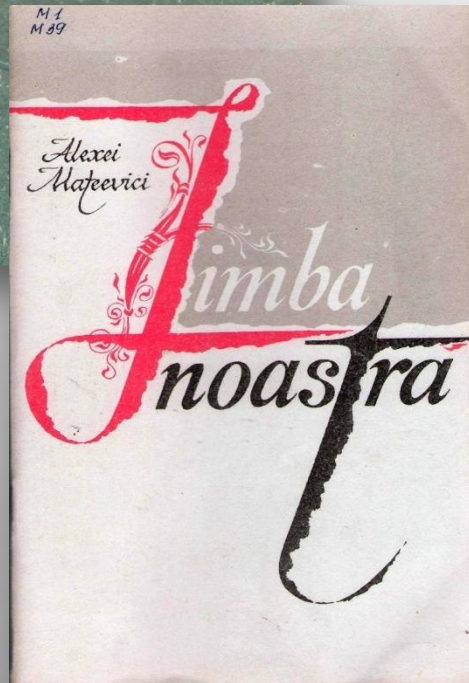
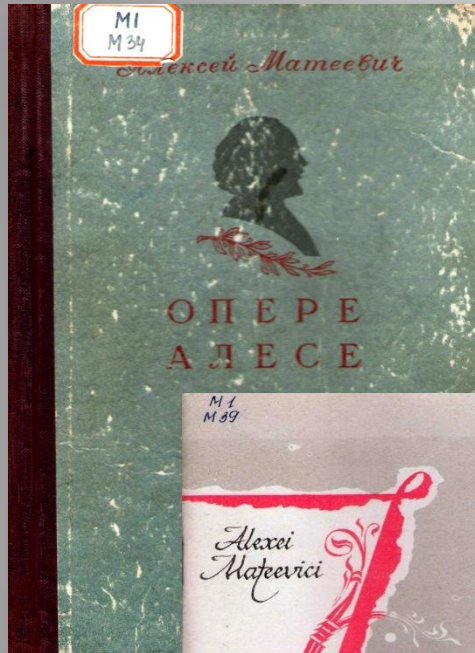
СТАРИКОВА ДОЧКА И СТАРУХИНА ДОЧКА

Жили-были старик со старухой. У старика была дочка и у старухи дочка. Старухина дочка была некрасивая, нерадивая, спесивая и злая, да и маменька ее баловала, а потому она ленлась и валяла всю работу на старикову дочку. Зато старикова дочка была собой пригожа, смирна, к работе прилежна и сердцем жалостлива. Всем ее бог наделял, но от злой сестрицы с мачехой житья девке не было — уж больно они ее помыкали. Хорошо еще, что девица была терпеливая да работящая, а то бы они совсем ее заели. То туда, то сюда: то в лес за хворостом сходи, то на мельницу с мешком на спине сбегай — повсюду только ее и гоняли.

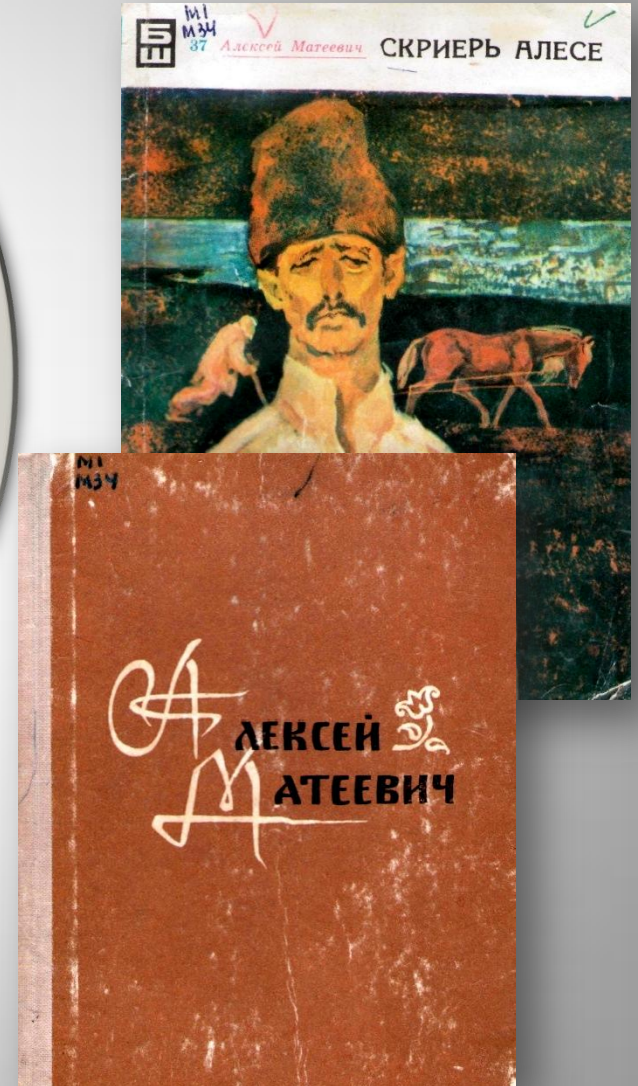
Fata babei și fata moșneagului (1877) Ion Creangă 135 de ani de la publicare

Limba noastră (1917) de Alexei Mateevici 95 de ani de la publicare

(1888 – 1917)

788
C58

MINISTERUL ȘTIINȚEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI AL
R. S. S. MOLDOVA

CÎNTARE LIMBII MATERNE

(Culegere de cîntece pentru elevi)

Versuri de A. Mateevici
Muzică de A. Cristea

Limba noastră-i o comoară
În adîncuri infundată,
Un girag de plastră rară
Pe apă revărsată.
Limba noastră-i foc ce arde
Înto-un neam, ce fără veste
Se trezită din somn de moarte
Și viteazul din cîntec,
Limba noastră-i mîna cîntec,
Doine dorurilor noastre,
Doine de fulgere, ce spintec
Nouri negri, sări albastre...
Limba noastră-i graul plaii,
Cînd de vînt se așază vîrșii
În rostirea ei bătrînii
Cu sudorii așfințite țara.
Limba noastră îi așază
Și rîdote slăvă-n ceruri,
Și ne spune-n braș și acasă
Vezniciale adevăruri.

Limba noastră-i limbă sfîntă
Limba vechilor cașmii,
Care-o plîng și care-o cîntă
Pe la vatra lor vîrșii...
Invitează-vă, dar, graul
Buzgînit de mîltă vreme,
Ștergeți alîmul, mucogaiul
Al vîntului care gume.

Stringeți piatra lucitoare
Ce din soare se aprinde -
Și-ți avea în revărsare
Un potop nou de cuvînte.
Nu veți plînge atunci amarnic,
Că vi-i limba prea pîrăc
Și-ți vede, cit e de darnic
Graul țării noastre dragă.

Măști
In ad
Un e
Pe

LIMBA NOASTRĂ

Versurile: G. Vieru

Muzică: T. Chișmac

Mult implețe, mult îmi place, Că la pace-i spune pace,
Că la mamă-i spune mamă, Că la poasă-i spune poasă.

„Alexei Mateevici ar fi rămas în literatura română chiar dacă ar fi scris numai **Limba noastră**, acest imn înălțător, fără pereche, o podoabă rară, cea mai valoroasă odă închinată limbii neamului.”

Ion Nuță

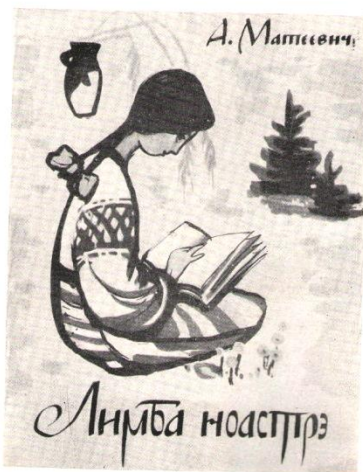

гэ руга, «Бэтрынул ши Алеко». Ын ултима Дин еле ауторул прин метода опериерий скоате ла евиденца кипул «челуй май Бун репрезентант» ал чивилизацияей, обцинынд ачел нивел де експрессивитате а миклоачелор пластиче, кынд акуитата концинутулуй не фаче сз уйтэм деспре форма. Композицие симплэ, клэрэ. Фон ынкис, тонал, плин де концинут. Е ынлэтурат то-тул че поате сз стингераскэ ынцележеря принципалулуй. Флакэра орбитоаре а ругулэя а луминат алармант фигура аплекэтэ а луй Алеко, и-а контурат профилул, ши, паркэ истовитэ, алуныкынд грэбит не маржина хайней ши фаца бэтрынулуй циган, с'а топит ын пыкла нощий. Спрынченеле стрынсе але луй Алеко ау релефат ку фурие лучул арэсттор ал окилор луй негри, ар мына луй стынгэ ку ун жест тэяс паркэ комплектаэз

И Вьеру. Иллюстрацие на опера луй А. Матеевич «Лимба ноастрэ». Х. акурелэ.

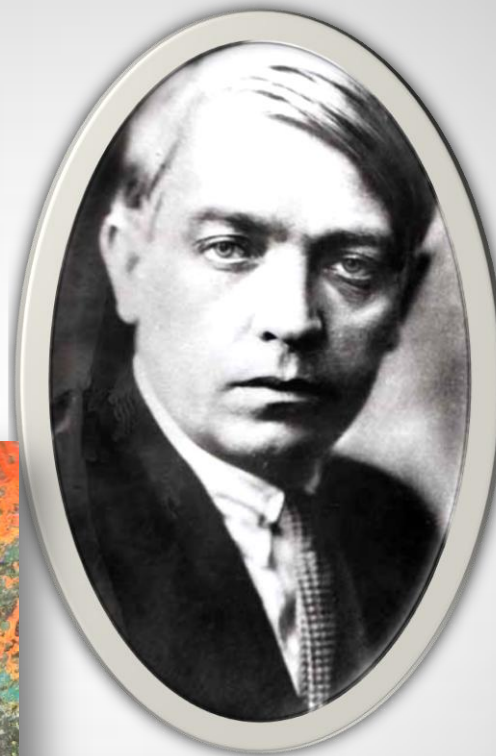
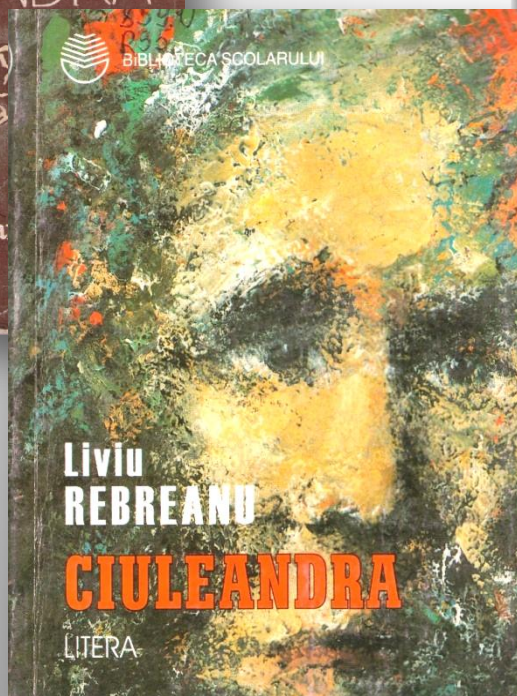
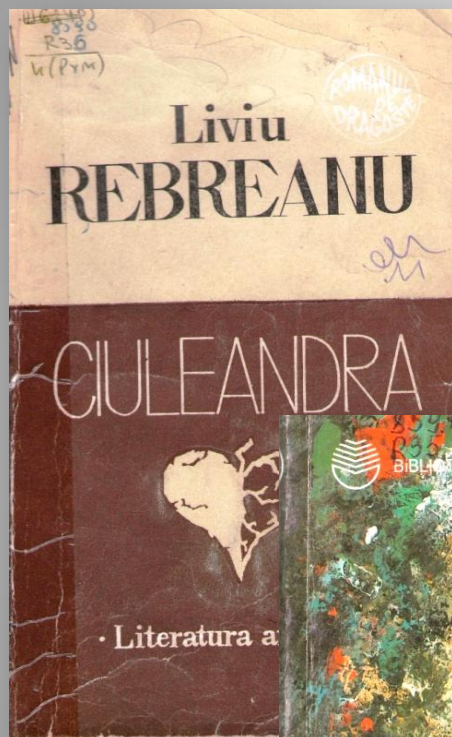
ГРАФИКА КЭРЦИЙ МОЛДОВЕЙ СОВЕТИЧЕ

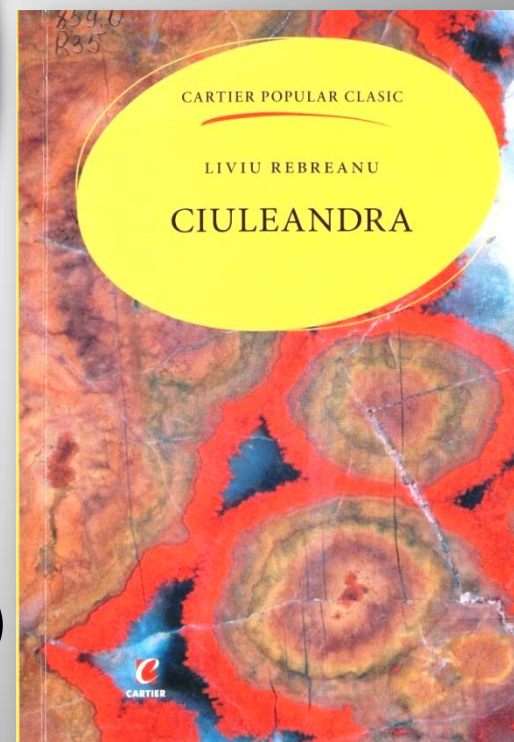
И Вьеру. Колерта кэрций луй А. Матеевич «Лимба ноастрэ». Х. акурелэ.

емоционалэ а евениментелор урмэтоаре. Ла презентаря кэрций И. Богдеско инкисэ май мулт асупра суперкопертей. Ын структура ей артистикэ Женералэ сынт плэнуите типуриле ши характереле персонаелор принципале, де асеменя сынт дезэзлуите партикуларитэциле поетиче але поемулуй романтик. Пе ынгэ ачэста, реализаря декоративэ орижиналэ а суперкопертей а детерминат фаца кэрций. И. Богдеско - илюстратор де мулте ори се презентэ аич ка коаутор, мергынд паралел ку поетул не ачэяш кале. Ея ынцележеря алфел кипурилé евроилор ши кыте одатэ се абате де ла текст пентру а ле ынтоарче май пентурэ луй Пушкин ымбогэците ку ложика знелор де азь. Ла ачэста категория апарцил илюстрациле «Замфирэ се грэбеште ла ынтылирире», «Бэтрынул ын-

Ciuleandra (1927) de Liviu Rebreanu 85 de ani de la publicare

(1885 – 1944)

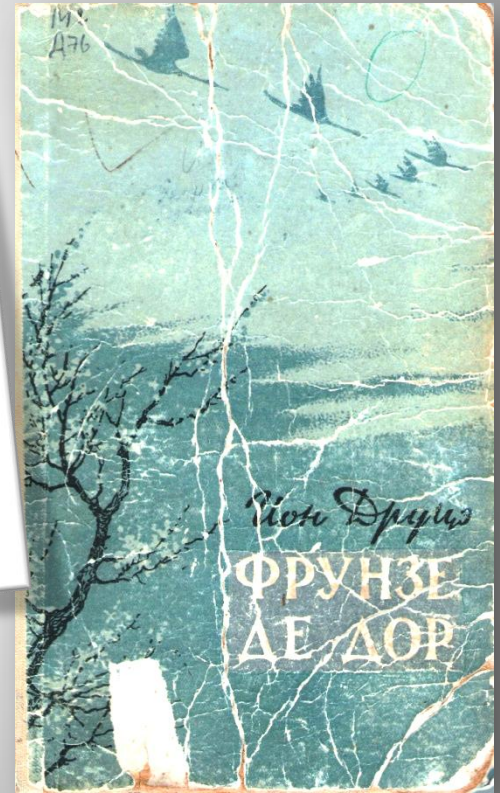
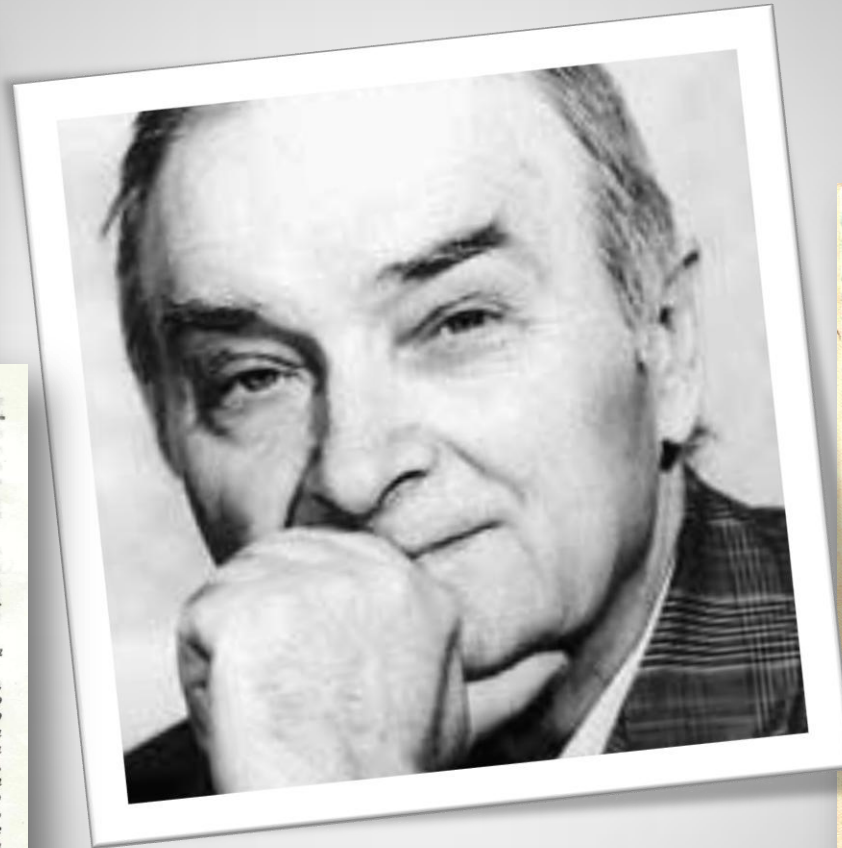

„***Ciuleandra*** rămîne totuși una din cele mai viguroase nuvele din literatura contemporană și încă o pildă vie de profunzimea și complexitatea creatoare a unui mare prozator, punct de nouă și veritabilă restaurare a epicei noastre.”

Pompiliu Constantinescu

Frunze de dor (1957) de Ion Druță 55 de ani de la publicare

ФРУНЗЕ ДЕ ДОР

Сопре Русанда (14 ani)

«Зис-ам верде ши яр верде...»
(популярэ).

Русанда цесе ун лэичер.
Фак хаз бутучей ши ицеле салтэ, дар ну ли-й а жок, кэч доамне, доамне, доамне!

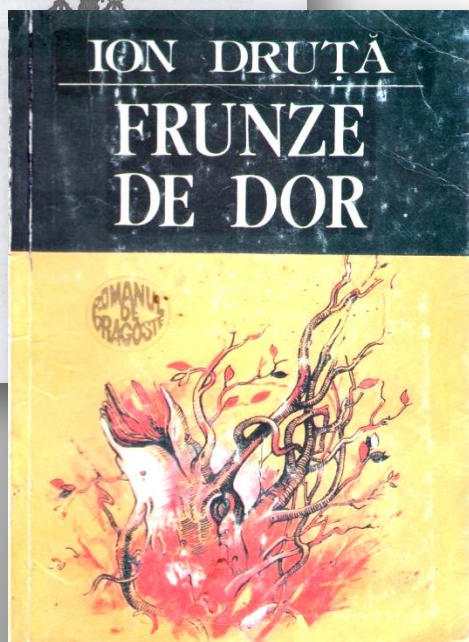
Кынд ера абя о копилицэ, буника ый спуня кэ, чикэ, оамений пэтимек де пе урма даторишлор. Сэ н'айбэ омул даторий, ар dormi пынэ с'ар сэтура де сомн, ар коаче плэчинте ын фиекаре сымбэтэ ши ынколо ар трэи домнеште. Да еа, простуца, алерга ынтр'ун суфлет ла приетенэ сэ-й ынтоаркэ сугатива ымпрумутатэ ын ажун, апоий се мира страиник кэ мамэ-са о скоалэ ку ноаптя ын кап ши кэ ну-й нич поменял де плэчинте. Ын тоатэ вяца ей — да Русанда аре де акум шаптеспрезече ань ши дакэ ну й-а ымплинит пе чине ыл привеште? — н'аре ынкэ нич о даторие. Ба май ымпрумутэ ши сингурэ ла алций — ын тот сатул нумай еа аре ачэ розэ ши о зи фаче скимб, доузэ зилэ дэ де поманэ. Ей, ши ку че с'а алес? Ку нимика. Даторий н'аре, да кыте неказурь аре — доамне, доамне, доамне!

Че н'ай спуне, да-й фатэ маре ши еа, ынсэ косицеле, кынд ле ымплеште, фетеле-й спун сэ ле пептене, яр кынд ле пяптэне, о сфэтусек сэ ле ымплетяскэ ла лок. Ши креште, оф, атыта май креште, кэ ну доведеште сэ подрте о рокие ши де акум и-й скуртэ; ши-й субцирикэ, ый аша де субцирикэ, кэ чинева о ынтрэбасе май дэунэзы де кыте орь мэнынкэ пе зи.

Ши кыць ау искодит-о ши ла кыць ле-а спус кэ аре шаптеспрезече ань — паркэ а сурзит сатул орь еря ынтр'адис с'о скоатэ дин фире. Ын фиекаре зи бат празуриле ниште школэрице, че вин сэ ле арте ла аритме-

—307—

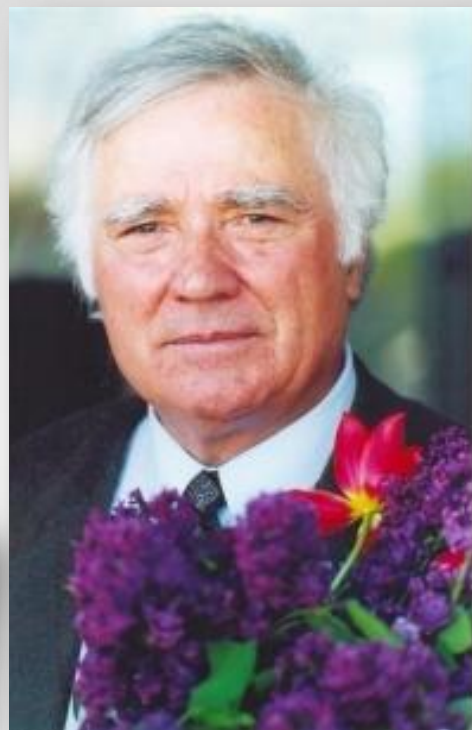
(1928)

„În ***Frunze de dor*** se conturează mai deplin și mai pronunțat trăsăturile caracteristice individualității artistice a lui I. Druță: lirismul, umorul, tendința spre sondări în adânc, naturalețea, laconismul, detaliul revelator...”

Ramil Portnoi

***Isprăvile lui Guguță* (1967) de Spiridon Vangheli** **45 de ani de la publicare**

(1932)

„***Guguță*** e un veritabil român prin viziunea, gândurile și sentimentele sale. În el, totodată, se regăsesc copiii de pe tot globul. Naționalul și universalul se împletesc de minune în această fermecătoare carte, care nu mai e a lui Vangheli, ci a literaturii universale”.

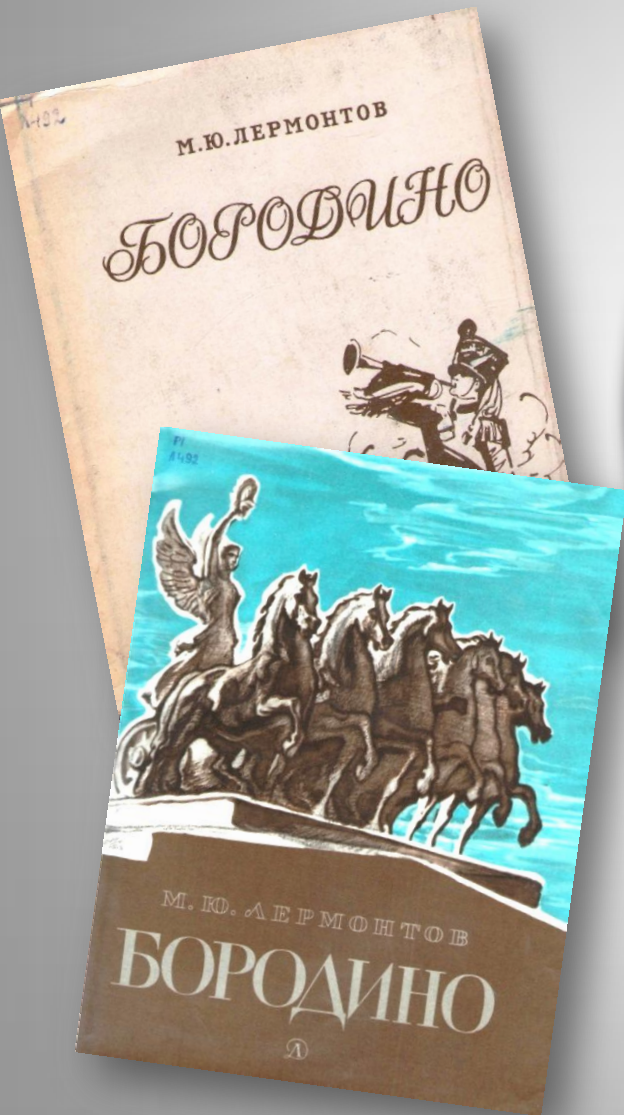
Ulla-Liisa Heine
(Finlanda)

„Cum să te desparti de **Guguță**, când tu însuși ești **Guguță**? Micul erou al lui Spiridon Vangheli face suprema minune: pe voi, cei mici, vă duce între cei mari, pe noi, iști mari, ne întoarce la întreaga noastră copilărie”

M. Cimpoi

Borodino (1837) de Mihail Lermontov **175 de ani de la publicare**

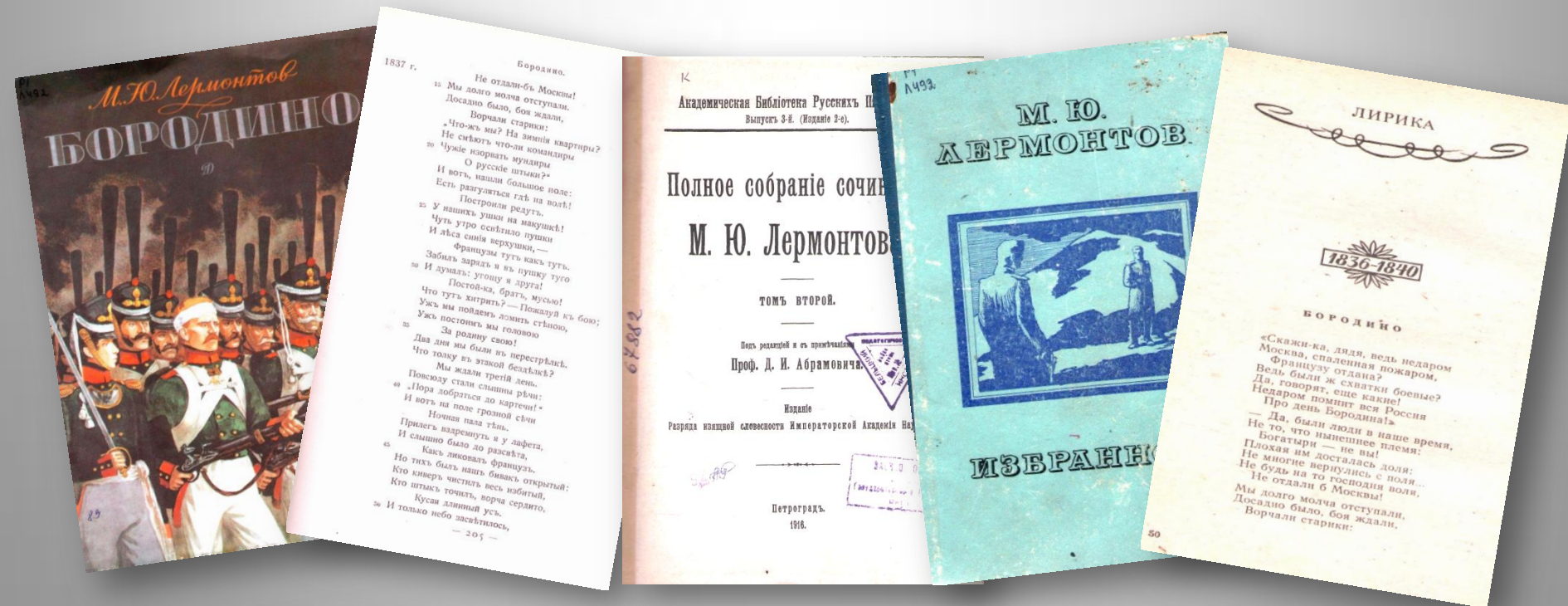
(1814 – 1841)

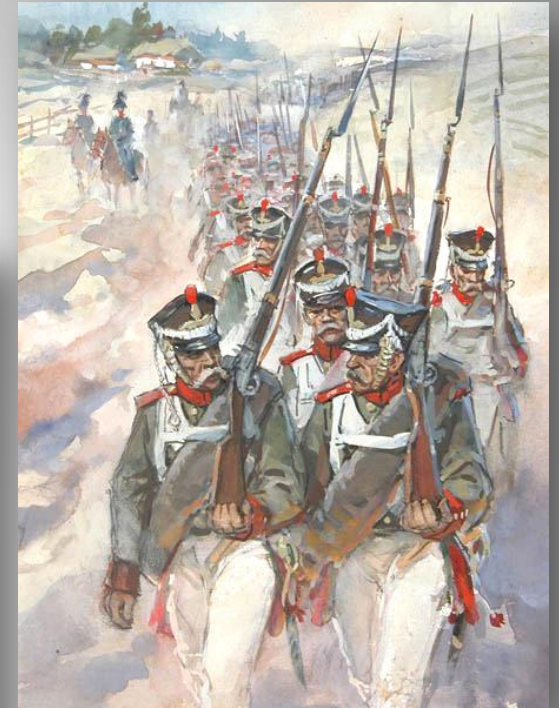
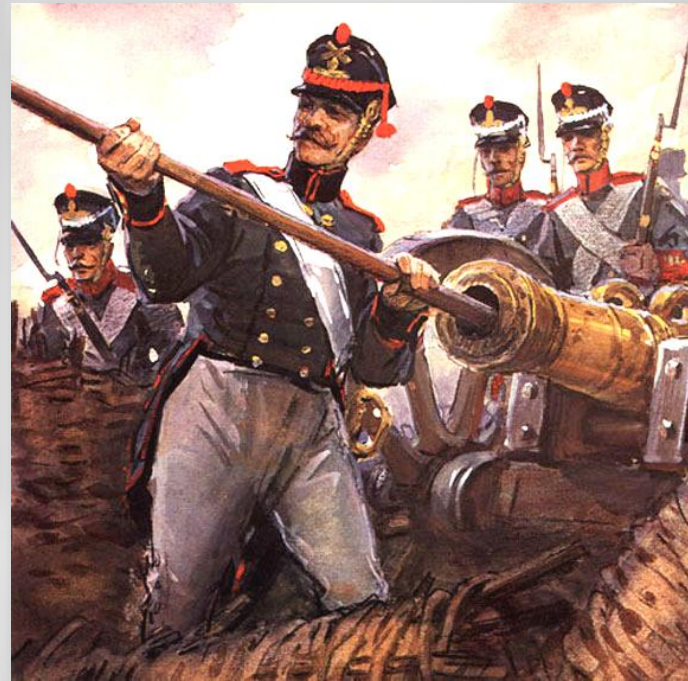
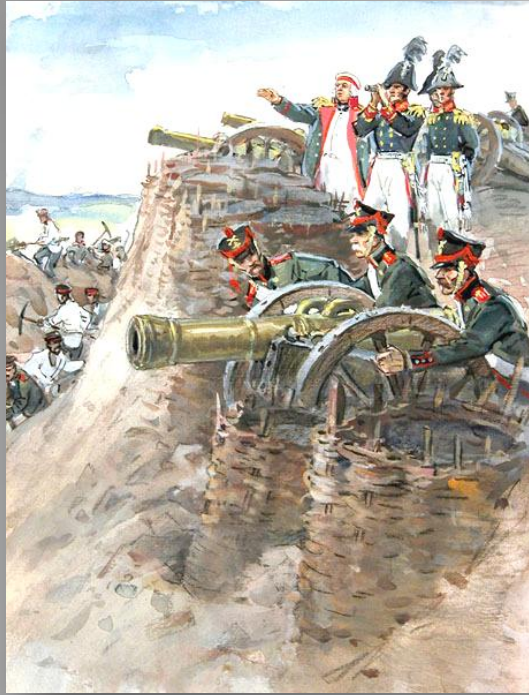

«**Бородино** останется навечно исповедью богатырского духа, волеизъявлением народной гордости, поэмой, повествующей о нерушимости связей человека с родной землей».

В. Архипов

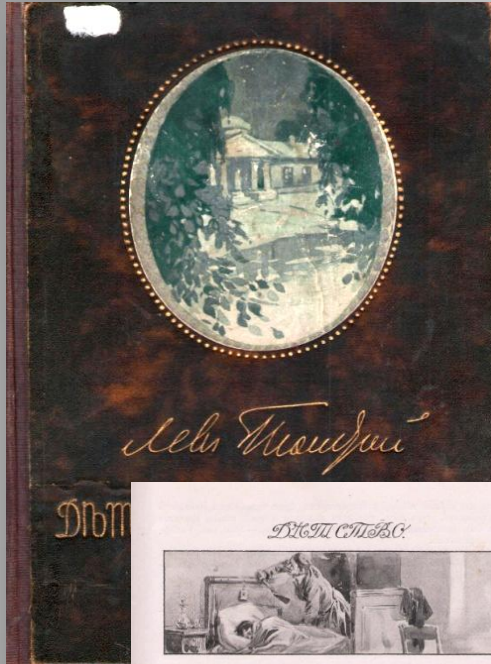

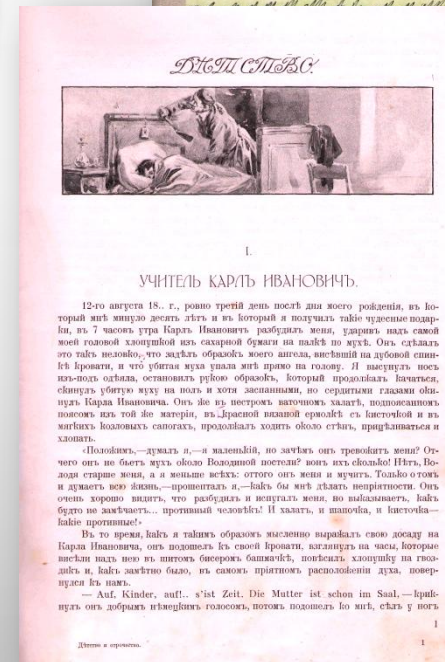
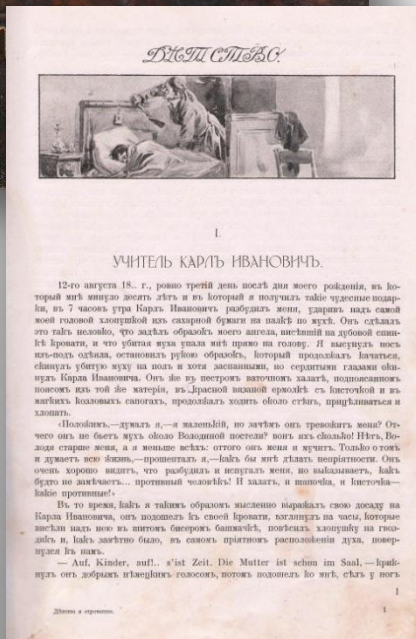
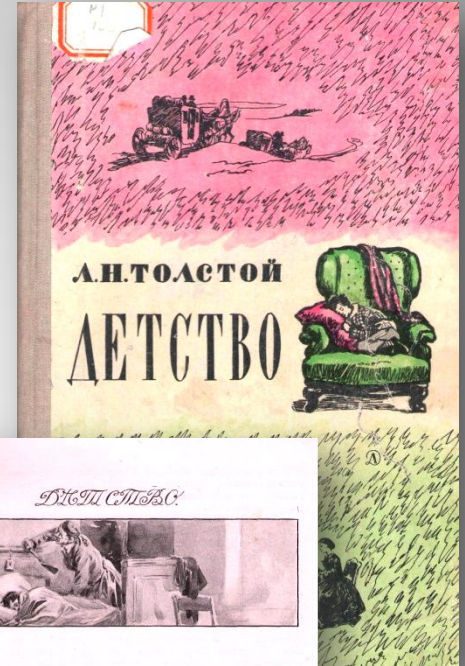
Иллюстрации к стихотворению **М. Ю. Лермонтова**
"Бородино" автор *В. Г. Шевченко*

Copilăria (Детство) (1852) de Lev Tolstoi

160 de ani de la publicare

(1828 – 1910)

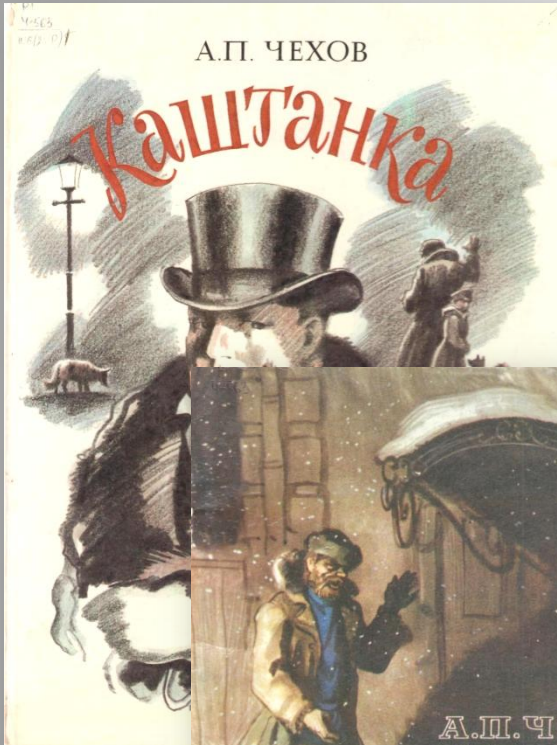

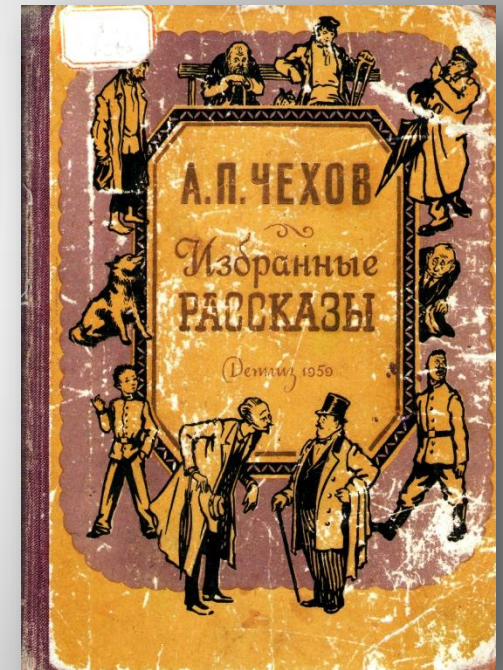
«...Почти весь Лев Толстой, со всеми сложнейшими художественными приемами, с потоком сознания и подсознания, с социальными, нравственными и философскими проблемами, к которым он обращался на протяжении всей своей жизни, присутствует на страницах его первого печатного произведения – **«Детства»**».

Василий Щукин

Ка́штанка (Каштанка) (1887), nuvelă de A. Cehov 125 de ani de la publicare

(1860 – 1904)

«*Каштанка* — прелестный рассказ для детского возраста, рассказ, написанный со вкусом, тактом, хорошим образным языком, чуждым какой бы то ни было фальшивой подделки под детский говор. «Каштанку» можно выставить как образец легкого и занимательного детского рассказа, который с интересом пробежит в свободную минуту и взрослый»

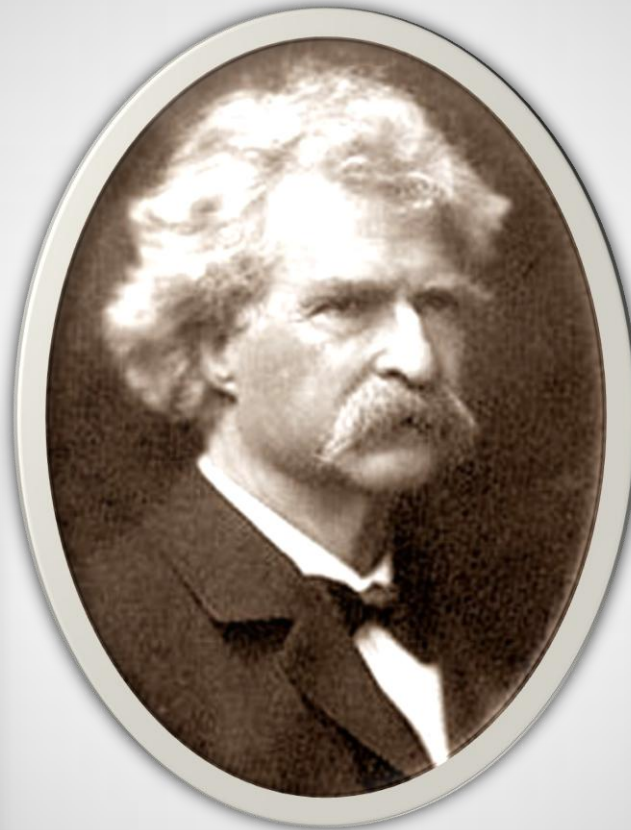
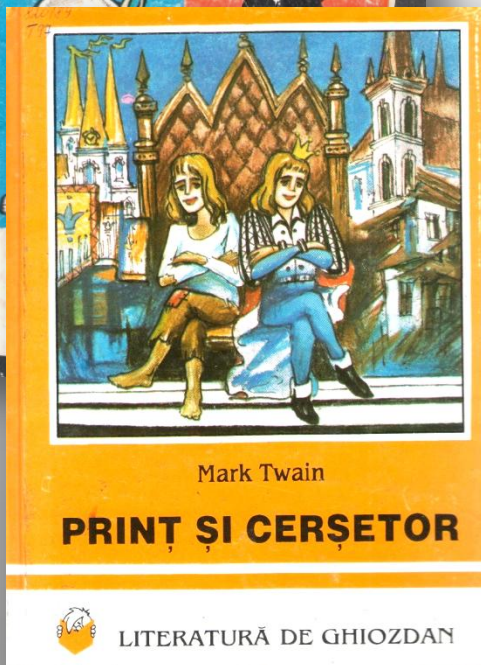
В. Н. Сторожев

Геннадий Спири́н. Иллюстрации к рассказу А.П. Чехова "Каштанка"

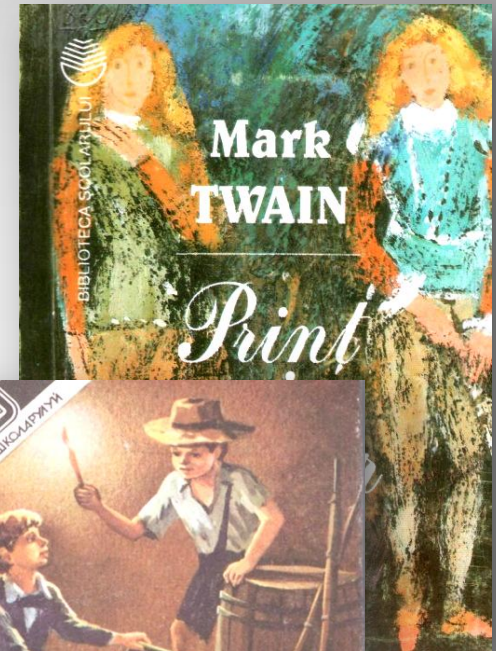
Prinț și cerșetor (The Prince and the Pauper)

(1882) de Mark Twain

130 de ani de la publicare

(1835 – 1910)

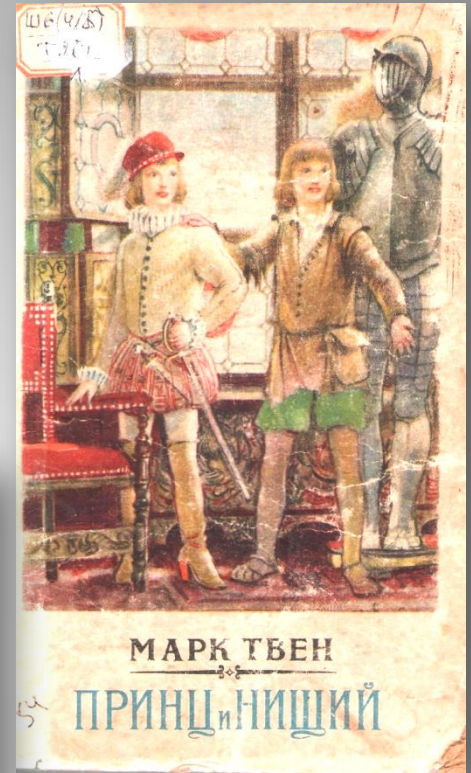
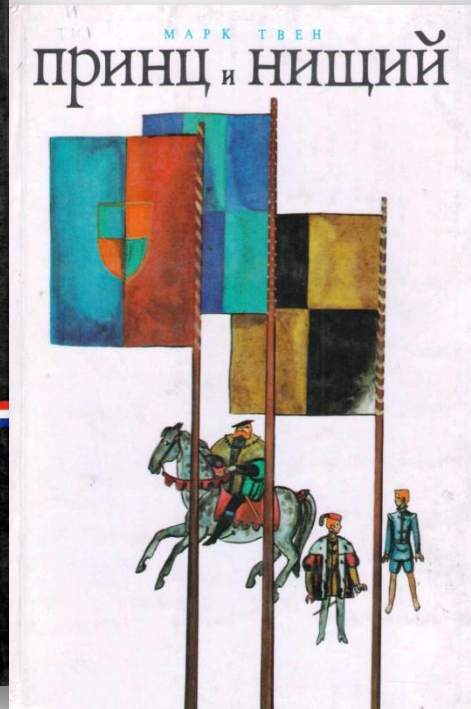
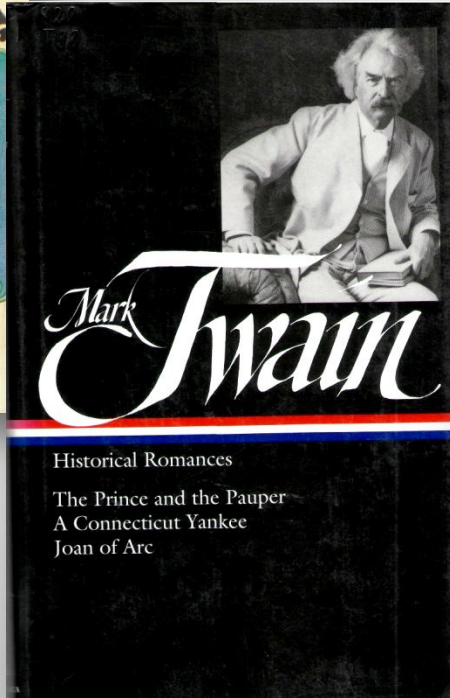
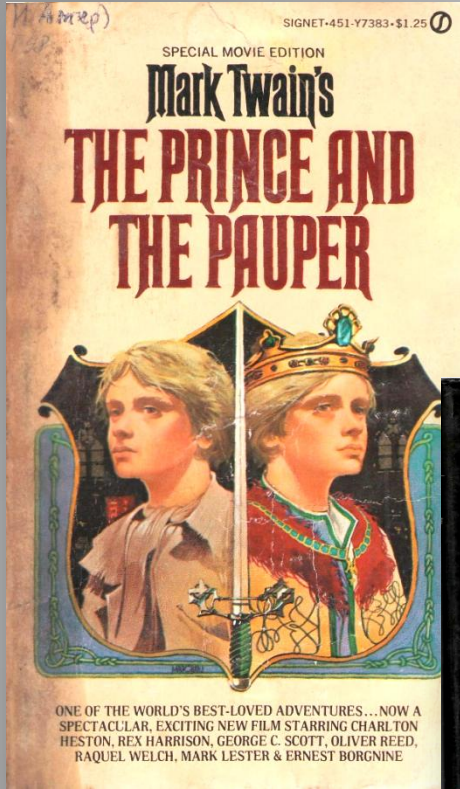

„Povestirea **Prinț și cerșetor** a fost salutăată de public, ca și de critica literară, drept o operă serioasă, prima operă serioasă a unui scriitor care, pînă atunci fusese cunoscut și apreciat exclusiv ca „umorist””.

Petre Solomon

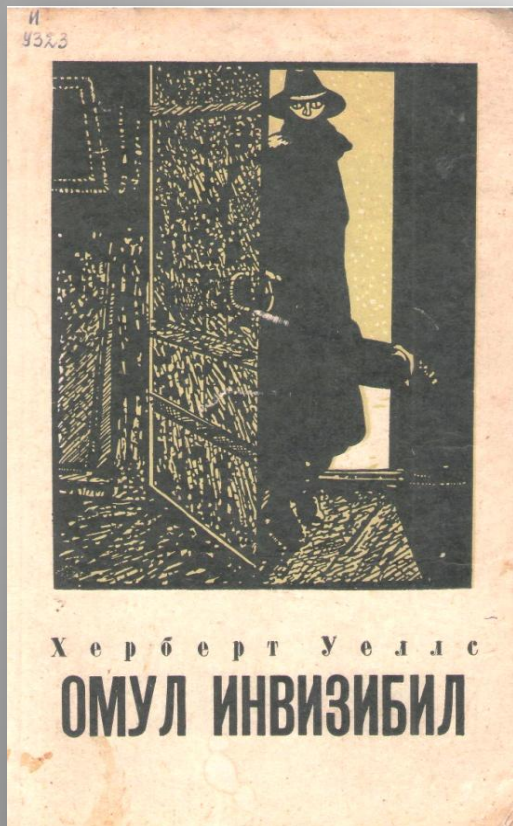

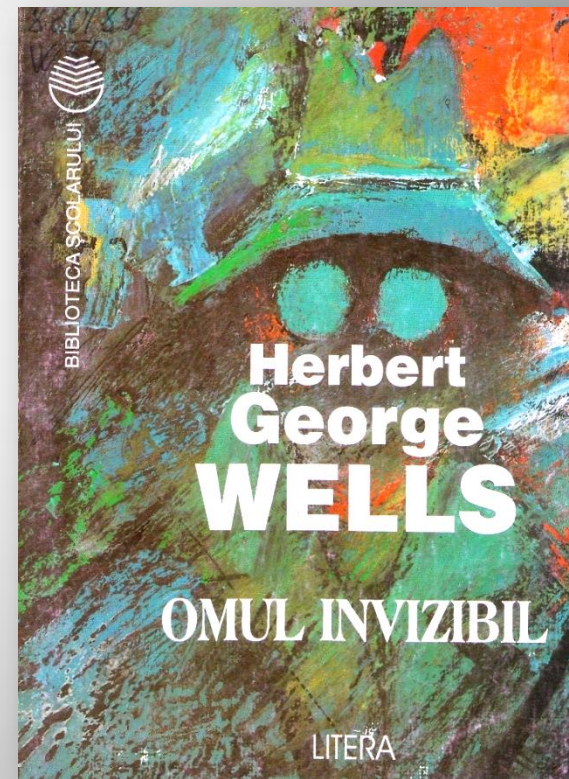
Omul invizibil (The invisible Man) (1897)

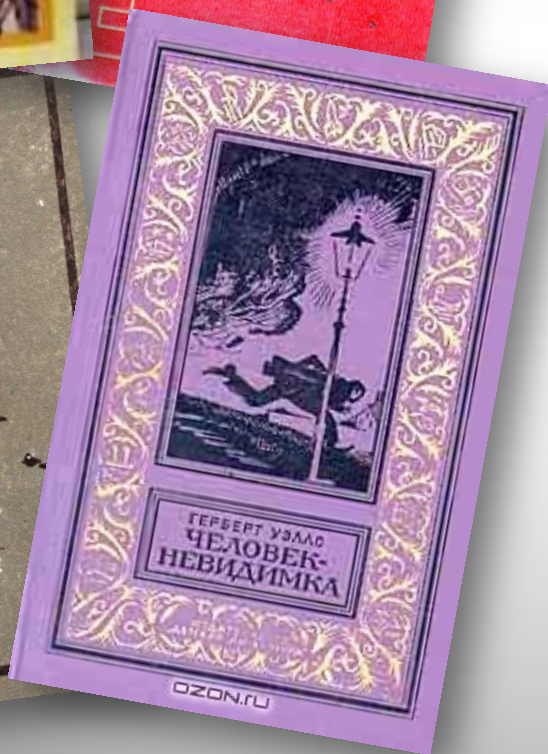
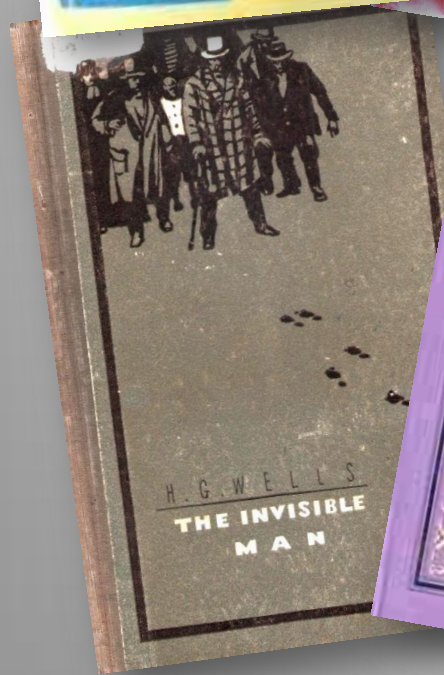
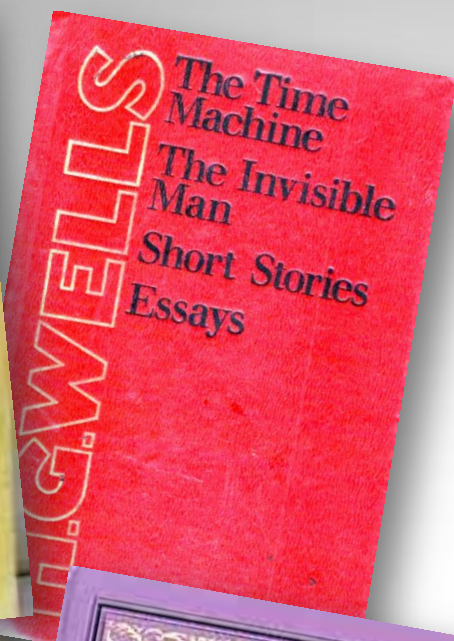
de Herbert Wells

115 ani de la publicare

(1866 – 1946)

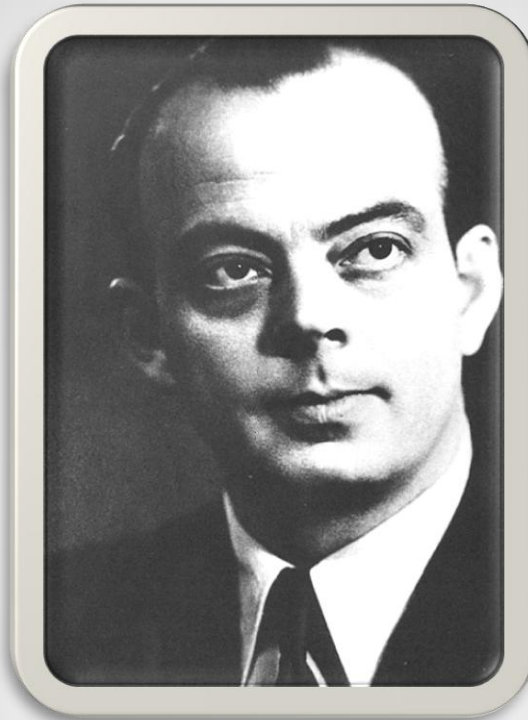
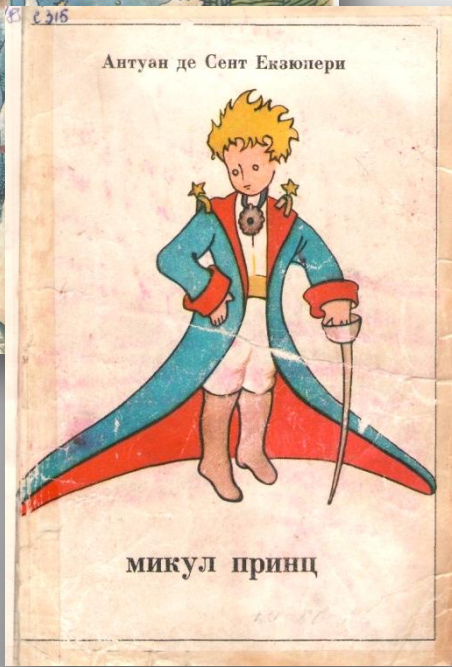

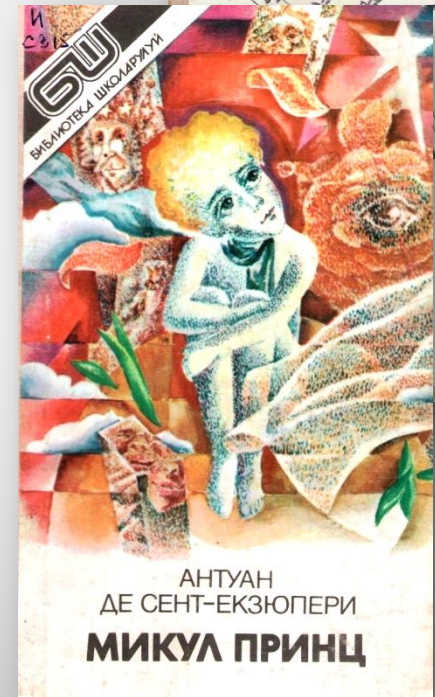
„*Omul invizibil* este cea mai citită carte a lui Herbert Wells de la apariția ei pînă-n zilele noastre, ea a întrunit cele mai bune calități ale manierei scriitoricești a lui H. Wells”.

Iulii Karaglițki

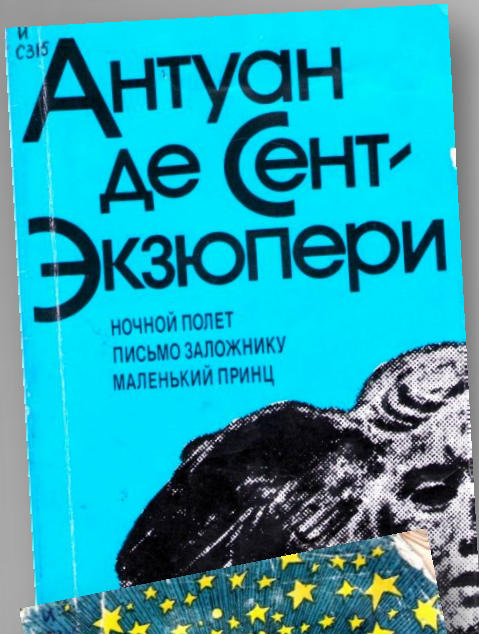
Micul prinț (Le petit prince) (1942) de Antoine de Saint-Exupery 70 de ani de la publicare

(1900 – 1944)

Micul prinț a fost tradus în mai mult de **250** de limbi.

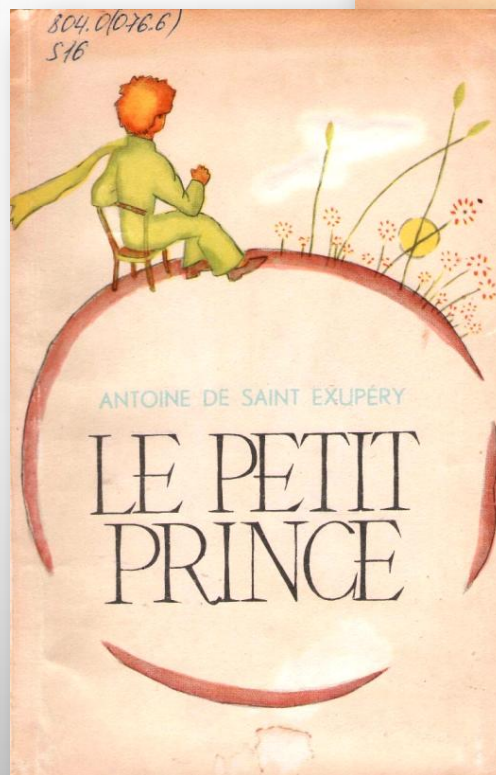
„Ochii nu văd adînc, trebuie să cauți cu inima. Numai cu inima ești în starea să dai viață unei flori, să faci să înflorească o stea cît de îndepărtată. Și asta numai dacă a rămas în tine o cît de mică scîntee din puritatea copilului ce-ai fost odată”.

Micul Prinț

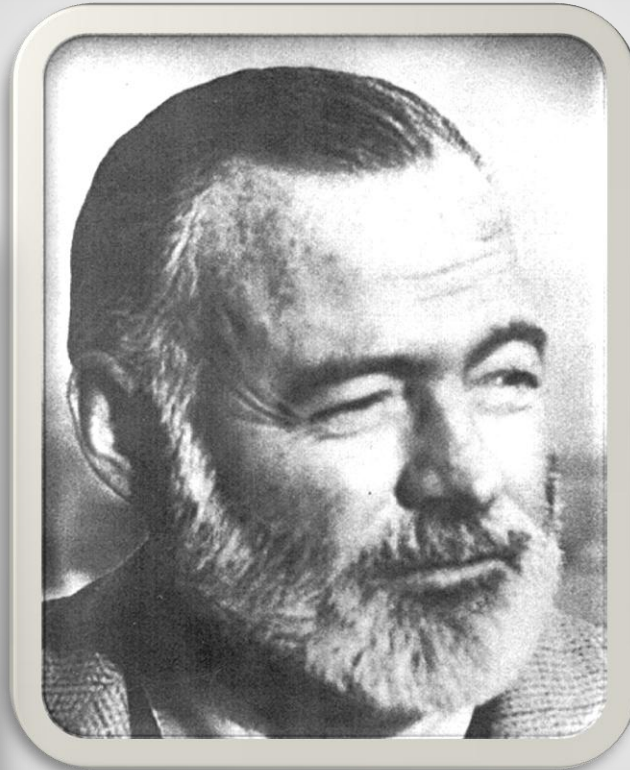
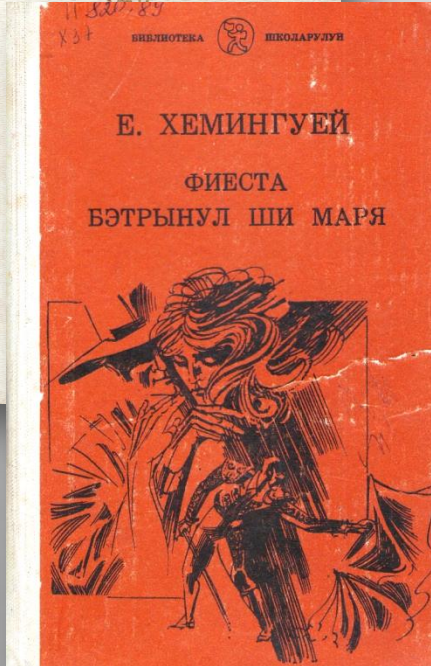
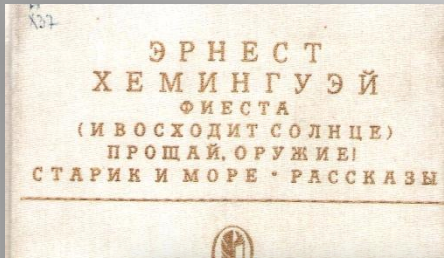
„**Micul prinț** a fost și rămîne un mesaj înalt și frumos, valabil poate mai mult ca oricînd astăzi, în secolul nostru zbuciumat. Multiplele lui semnificații depășesc cadrul basmului propriuzis, înscriindu-se firesc în paginile unei lucrări aforistice, valabile pentru toate vîrstele”.

Igor Crețu

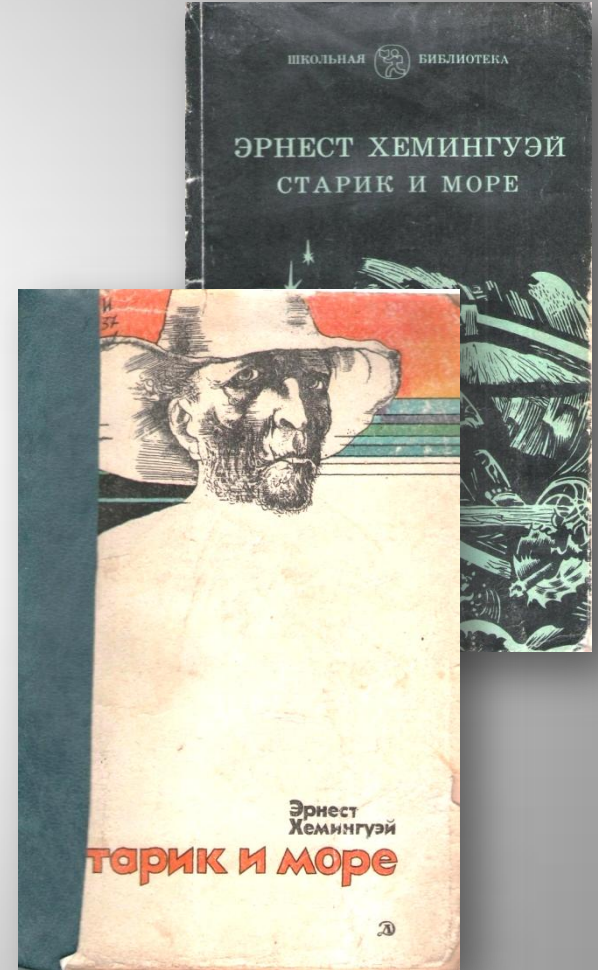

Bătrânul și marea (The old Man and the Sea)

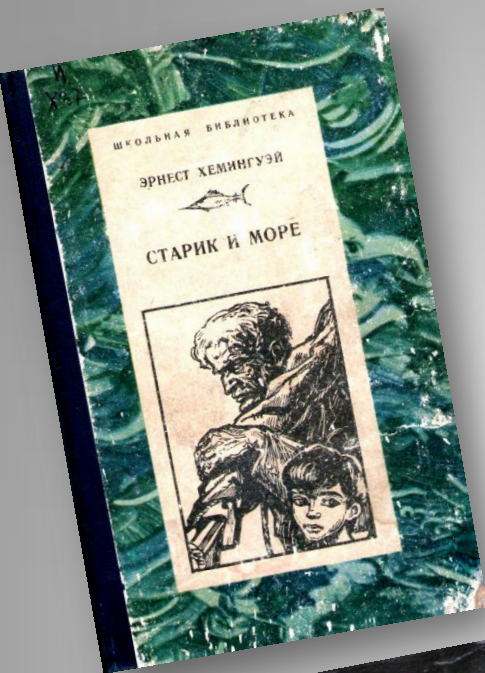
(1952) de Ernest Hemingway
60 de ani de la publicare

(1899 – 1961)

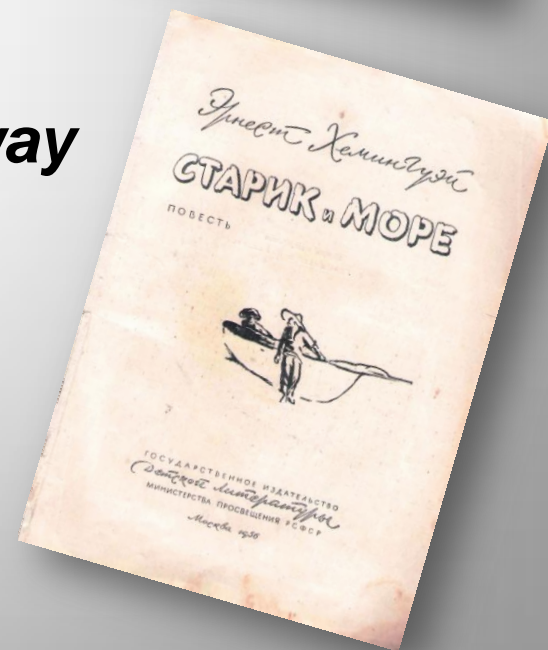
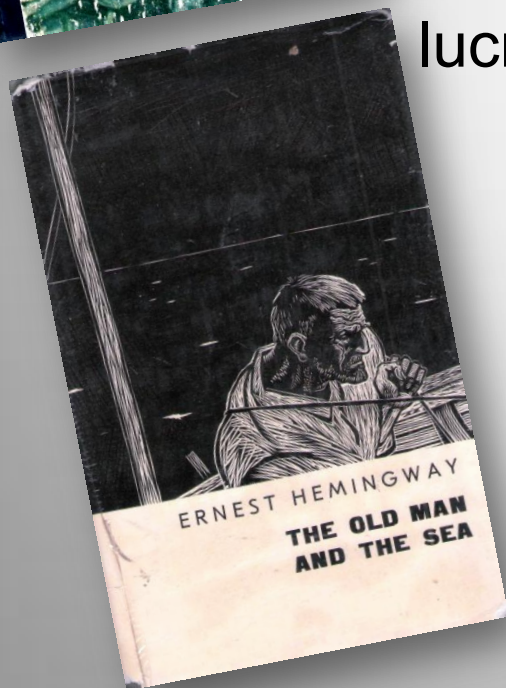
Bătrânul și marea i-a adus lui Ernest Hemingway **Premiul Pulitzer** în 1953, și a contribuit în mod hotărîtor la acordarea premiului **Nobel**.

„Am încercat să fac un bătrîn adevărat, un băiat adevărat, o mare adevărată și un pește adevărat și rechini adevărați, dar dacă i-am făcut destul de bine și de adevărați, vor însemna multe lucruri”

E. Hemingway

“Cărțile ca și proverbele,
dobîndesc valoare prin
pecetea timpurilor pe care
le-a străbătut”

Sir William Temple

Elaborat:
Valentina Topalo
Marina Magher